Maryulis

1938
2. Nr.

BRILJANTI, PULKSTEŅI, ZELTS, SUDRABS, KRISTALLS, DZINTARS, ĀLPAKA

Darbnīca pasūtījumiem un izlabošanai

RĪGĀ, BRĪVĪBAS IELĀ 4. TĀLRUNIS 26336

Lietojiet tikai vislabākos veļas zilumus maisiņos un tabletēs

„OZOLZĪLE"

kuŗi uztur veļu līdz vecumam sniegbaltu

Fabrika Rīgā, Dzirnavu ielā Nr. 115, tālrunis 26973

J. KAULIŅA **BĒRNU APĢĒRBU UN GALANTERIJAS PREČU TIRGOTAVA**

RĪGĀ, MARIJAS IELĀ № 9. TĀLRUNIS 20437

Pasta tekošs rēķins 11217

Piedāvā lielā izvēlē visādus meiteņu un puisēnu apģērbus. Jaunos vidusskolu, tautas tērpus un dažādu veļu, sīkas preces u. c. Laipna apkalpošana. Glīts darbs. **Skolām un palīdzības sabiedrībām viszemākās cenas**

Piedāvāju no krājuma:

C. Walter, J. F. Sauer & Sohn, „Geco", Francotte & Co, Jäger & Co, u. c. fabriku

medību bises

dažādos izstrādājumos, kā arī uz speciālu pasūtījumu

Paša ražotas medību skrotis

L. GRANDOVSKIS

Rīgā, Kungu ielā 24, tālr. 23313

kā **Mauser** un **Walther** ieroču fabriku vienīgais pārstāvis Latvijā tura arvienu krājumā šo fabriku ieročus un to rezervju daļas, piedāvā „F. N.", Lepco un citas autom. **pistoles,** Nagana un citu sistēmu **revolverus, daļas**

Cenas ārpus katras konkurences

Tikai vairumā **Tikai vairumā**

Mazpulks

Latvijas Lauksaimniecības kameras mēnešraksts jaunatnei un mazpulku dalībniekiem
Iznāk katra mēneša 15. dienā.

Redakcija un ekspedīcija: Jelgavā, Viestura piemiņas pilī, Tālr.: redakc. 1000 — 14, eksped. 1000 — 47
Abonēšanas maksa: Gadā Ls 2,—. Atsevišķs numurs 20 sant. Tekošs rēķins pastā 4564
Sludinājumu maksa: 1/1 lapas puse — Ls 100,—, 1/2 lap. p. — Ls 50,—, 1/4 lap. p. — Ls 25,—

2. (85.) Nr. 1938. g. 15. februāri VIII g. gāj.

Radait un meklējiet iespējas

AUSMA ROGA

Amerikāņiem ir kāds brīnišķīgs izteiciens: „Dodiet viņam izdevību! Dodiet viņam iespējas!". Kad 1932. gadā Savienotās valstīs Ruzvelts kandidēja prezidenta amatam, par viņu balsoja arī republikāņi, pie kam tie sacīja: „Dodiet viņam iespēju parādīt, vai viņš ir spējīgs izvest Ameriku no krizes apstākļiem!". Tādēļ arī mūsu lūgšana pasaulei un sadzīves kārtībai nedrīkstētu būt: „Dodiet man to vai citu", tai jāskan vienmēr šādi: „Dodiet man izdevību un iespējas pierādīt, kas es esmu un ko es varu: Īsi sakot, dodiet man iespējas!"

Tā, lūk, ir visvienkāršākā un reizē vistīkamākā lūgšana. Mēs varam iedomāties, ka pati dievība, dzirdot šādus sava bērna gribas un labsirdības pilnus vārdus, sirsnīgi par to pasmaidītu.

Jā, kā tad īsti ir? Jaunie draugi, pajautāsim paši sev, kā mēs ieejam savā lielajā dzīvē un ko no viņas prasām. Vai mēs nedzirdam, ka daudzi jaunieši saka šādus un līdzīgus vārdus: „Ak, ja es varētu iegūt sev tādus līdzekļus, kādi ir mana drauga rīcībā, tad gan es zinātu, ko darīt. Ko tagad! Ne man iespējas, nedz tādu apstākļu, kuŗos varētu sevi izlikt." — Ir jau tiešām tā, ka vienam otram cilvēkam negadās tieši tāds darbs vai tādi apstākļi, kuŗos viņš varētu labi justies un sevi pašu pilnvērtīgi izmantot darbīgumā un garīgo spēju ziņā.

Bet neaizmirsīsim vienu, ka katram cilvēkam pašam ir dota griba un varēšana apstākļu spēku pārvarēt un savā apkārtnē, savā dzīvē rast jaunus veidus un jaunus ceļus, kas paša domu radīti, lai tur parādītu ir sevi, ir savu darbu.

Ņemsim to pašu mums tik pazīstamo savu mazpulku dzīvi. Ir zēni un meitenes, kas dara vajadzīgo darbu, kas izpilda savus pienākumus, kādus no viņiem prasa mazpulks. Bet tām iespējām, kādas paveŗ un dziļāk un plašāk parāda mazpulks, tie paiet vienkārši garām, jo viņiem liekas — tas viss jau nav mums. Ja mums būtu citādi apstākļi!. . . Tad gan!

Bet ir arī mazpulku meitenes un zēni, kas domā citādi, kas jūt, kā mazpulks ir tikai labākais un vieglākais, vispusīgākais un arī biedriskākais līdzeklis, kas paveŗ mums iespējas. Tas rāda, cik viņas daudzpusīgas un dažādas. Cik neskaitāmos novirzienos var darboties tas pats vienkāršais lauku cilvēks, ja vien viņš domā un grib pārdomāt, ko savās mājās, savā zemē varētu audzēt, kam un kādai saimniecības nozarei vairāk pieskarties.

Mazpulku mudinošo ideju garā audzis kāds zēns Rūjienas apkārtnē. Pēc tēva nāves, 18 gadu vecumā, stājies saimnieka lomā. Apstākļi grūti. Tēva slimības dēļ šis tas no inventāra likvidēts; saim-

niekošana apstājusies un sākusi slīdēt uz leju. Ko darīt? Kā sākt? — Ja gribētu labi strādāt un nākamā rudenī cerēt uz labu ražu, tad nepieciešams otrs zirgs. Kur to ņemt, ja naudas nav, ja nav arī cita saimniecības inventāra, ko varētu pārdot — tā sakot apmainīt pret zirgu.

Tā tad pirmā vasara jaunajam saimniekam lemta grūtai, nabadzības pilnai cīņai vienīgi par savu dienišķo maizīti un iztiku nedaudziem lopiņiem. Vienīgais, ko nupat pavasaŗa pusē varētu pārdot, ir 12 mazi sivēniņi. — Māte priecīgi tos baŗo un domā — būs pirmā nauda, ko varēs sākt taupīt zirga pirkšanai, bet zēns staigā domīgs. Viņš atceras mazpulkā ieaudzinātos vārdus: labo padarīt vēl labāku! Labi jau ir, ka ir šīs 12 mazās dzīvībiņas, kas jautri tekā pa aploku: 9 varētu pārdot un 3 paturēt rudenim — vienu pašu iztikai, divus nobaŗotus vestu uz pilsētu — varbūt, ka tomēr kas iznāktu. Nākošā ziemā brauktu peļņā ar to pašu vienu zirgu un tad, lūk, pavasarī būtu jau otrs zirgs. Tad varētu sākt pienācīgi strādāt un saimniekot.

Bet labo padarīt vēl labāku. . . Kā būtu, ja klausītu tam, ko mācījies un dzirdējis. . . Ja nu tā labi apsvērtu! Paturētu visus 12 sivēniņus bekonam. Tas prasītu veco labības krājumu iznīcināšanu, kartupeļi, kas tagad pagrabā, drīz izsīktu; jaunu vēl nebūtu. Vai nepietrūktu? Kad māte dzird šādu valodu, viņa izbīstas. Viņa saka: „Vai, dēls, paliksim tā gluži uz sēkļa. Mums ar tēvu vienmēr bija krājumā jel daži pūri rudzu nedienai, bet tie jau ar tad būs jāizbaŗo. Tik daudz ēdāju."

„Mamm', es pats baŗošu! Zālīte arī augs. Es plūkšu un ravēšu. Pamēģināsim! Es visu esmu apsvēris. Nenovēlosim iedēstīt arī agrīnos kartupeļus vairāk kā citus gadus. Mamm' — pamēģināsim. Tu redzēsi — būs labi."

Māte piekāpās. Un dēls, tas šinī darba iespējā un ticībā panākumiem ar patiesu prieku un bez paguruma vienmēr rūpējās par savu cūku saimi. Ejot uz tīrumu un nākot no tā, pirmie soļi viņam bija pie cūkām. Viņš neaprima domāt, kur un kā tām sagādāt saujiņu liekas barības, kas nemaksātu naudu un mazāk prasītu miltu.

Jaunie draugi, še šinīs rindās nu lasāt patiesību: rudens atalgoja bagātīgi. Desmit bekona cūkas, pareizi un rūpīgi baŗotas, deva tik daudz naudas, ka pietika zirgu nopirkt un palika krietni vien arī pāri. Pirmā darba vasara, kas, šķita, būs grūta, ar nabadzību tikko izvilkta, nedeva bagātīgas graudu ražas mazo sējumu dēļ, bet deva kapitālu, dažus simtus brīvas naudas, kas jauneklim ļāva iespēju rīkoties un par visām lietām **cēla viņa pašpaļāvību un ticību darbam.**

Jauneklis paša atrastajā darba iespējā bija pats ieraudzījis sevi un apliecinājis, kas viņš ir un ko viņš var. Tālākais darbs — lēnām, pamazām pa sugas telītei, lai ieaugtu ganāmpulks, jo saimniecībā daudz pļavu, gan nekultivētu, pat neizmantotu, krūmiem un dzelzeni apaugušu. Bet kamēr ieaugs lopiņi, pa to laiku būs arī daži pļavas gabali, kas dos smaržīgu sienu. Jo nu — pēc viena tik labi padarīta darba, netrūka vairs ne gribas, nedz drosmes. Zināja arī, cik darba vajadzēs, un jauneklis zināja arī, cik viņš spēja un varēja strādāt. . .

Bet vēl vistuvākā laikā jāceļ šķūnis. Akmeņu tīrumā diezgan. Tie nu jau salauzti un sakŗauti grēdās. Pamatam būs. Pagastā nav, kas pie sevis turētu stacijas bulli. Ja labi apdomā, barības pietiek. Šogad jau āboliņa lauki divreiz tik lieli. Var! Pats kopšu, pats rūpēšos par to.

Lūk, tā iet dzīve tagad tur, kur likās būs nīkšana. Jānis Sārts saka savā romānā „Druvas san" šādus vārdus: „Zemes pateicība iet pāri visām pateicībām, jo zemē Dievs ielicis savu dzīvo sirdi." Šo vārdu saturu nu jau agros gados mācījies just un saprast jauneklis, par kuŗu še esmu jums stāstījusi. Viņš būs īsts saimnieks. Būs cilvēks, kas vienmēr no Dieva izlūgsies, lai Viņš tam dod spēju atrast, izdomāt izdevības, iespējas, kur ielikt visu sevi. Viņš nekad nekurnēs, nekad nesūrosies, jo zina, ka zemē **Dievs ielicis savu dzīvo sirdi, bet viņa paša rokās savu dzīvo garu.**

KONSTANTĪNS PETSS,
Igaunijas Valsts Pārvaldītājs

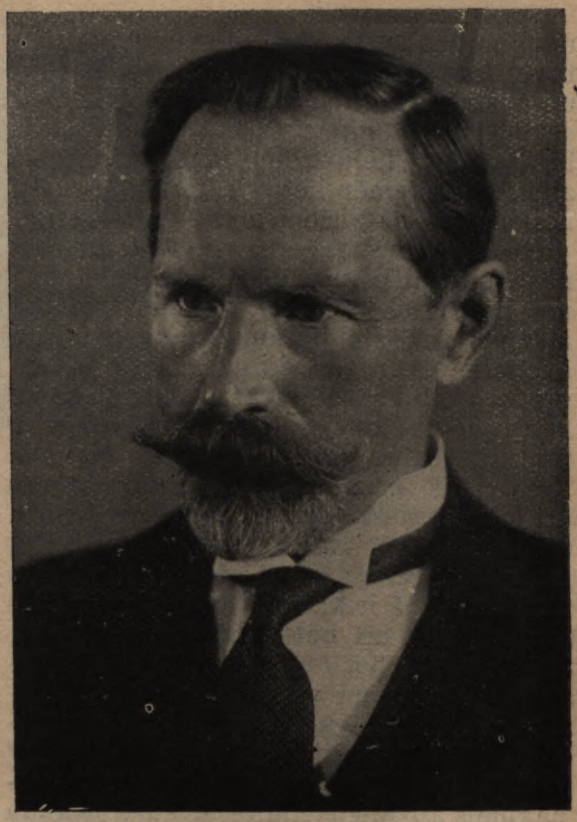

ANTONS SMETONA,
Lietuvas Republikas Prezidents

Pa brīvas un patstāvīgas valsts attīstības ceļiem

(Lietuvas un Igaunijas 20. valsts svētkus atceroties.)

16. februārī mūsu tuvākā un draudzīgā kaimiņu valsts Lietuva svin savus 20. valsts patstāvības svētkus. Atceroties šo mūsu tuvākās kaimiņu valsts jubileju, mēs atcerēsimies vēl vienu citu mūsu brāļu tautai svarīgu notikumu — Lietuvas valsts atjaunošanu, kas notika 1926. gada 17. decembrī, kad lietuvju tautas labākās daļas un brīvības cīnītāju pamudināts, tagadējais Lietuvas valsts prezidents Antons Smetona nostājās pie valsts stūres, kuru vada vēl šodien. Viņš apvienoja visu lietuvju tautu vienā un spēcīgā vienībā. Tāpat kā kādreiz mūsu tēvzemē, arī Lietuvā valdīja savā laikā partiju un šķiru naids, kas nedeva iespēju attīstīties tautas dabīgiem un veselīgākiem centieniem. Bieži vien valsts varas pārstāvji, iedami personīgo labumu ceļus, noveda tautu krustceļos, no kuriem nebija gandrīz vairs izejas un kas draudēja pārvērsties savstarpējās, naida pilnās brāļu cīņās. Bija aizmirsta senās vēstures mācība, kas spilgti, bet bargi bija rādījusi lietuvju tautai, ka tikai vienota, iekšēji stipra tauta ir spējīga savu patstāvību paturēt. Bet, tāpat kā mums latviešiem, arī lietuvju tautai radās savs Vadonis, kas, saprazdams draudošās briesmas ne tikai pašai lietuvju tautai, bet arī viņas valsts patstāvībai, uzņēmās atbildīgo valsts un tautas apvienošanas darbu. Šis tautas apvienošanas darbs nebija vieglais, jo, atrodoties

ilgus gadus svešu varu virskundzībā, lietuvju tauta apspiesta un nebrīva dzīvoja un apstrādāja savu zemi, bet nebija pati savu likteņu noteicēja, un šis apstāklis bija atstājis lielu robu tautā izglītības ziņā. Bet tomēr lietuvji, tāpat kā mēs, neskatoties uz visiem svešu varu centieniem, ir pratuši saglabāt savas tautas senās kultūrālās īpatnības — valodu, daiņas un tautas tērpus. Lietuvas lielākā iedzīvotāju daļa ir lauksaimnieki un šis apstāklis ir arī tas, kas dod iespēju saglabāt tautai savu kultūru. Zemnieks no zemes cēlies, zemi mīlēdams, mīl arī savu tautu un sarga viņas īpatnības. Nav tādas varas pasaulē, kas varētu zemes arāju piespiest kļūt neuzticīgam savai zemei, tautai un mātes valodai. Bet lauksaimniecībai ir arī vēl tīri praktiska nozīme, — tā ir katras valsts, katras tautas, kuŗa tā arī būtu, dzīvības avots ne tikai garīgā, bet arī materiālā ziņā. Tikai tad tauta un valsts var būt neatkarīga un patstāvīga, ja viņas lauksaimniecība, viņas maizes devēja un baŗotāja ir vienota un stipra, savu uzdevumu un pienākumu apzinīga pildītāja, kuŗu nekāda vara nespēj iespaidot un novērst no cela savas tautas un valsts labklājības labā. Katras valsts un tautas pilnīga patstāvība dibinās uz viņas lauksaimniecības, rūpniecības un tirdzniecības attīstības, vienības, savu uzdevumu un savstarpējās saprašanās spējām. Un patiešām šinī ziņā Lietuva pēdējos gados ir gājusi straujiem soļiem uz priekšu un tagad, vienota savās idejās un gribā, Lietuva turpina iet brīvas un patstāvīgas tautas attīstības ceļus.

Februāŗa mēnesī arī otra mūsu tuvākā kaimiņu valsts — Igaunija svin savus gada svētkus. Šī gada 24. februārī paiet 20 gadu, kopš tagadējā galvas pilsētā Tallinā tika pasludināta neatkarīga un patstāvīga Igaunijas valsts.

Ja mūs latviešus ar lietuvjiem saista senā, jau Saules kaujā iegūtā ieroču brālība, tad ar igauņu tautu tā ir jaunāka, bet arī ļoti svarīga. Kad tikko nodibinātās Latvijas valsts territorija atradās svešu, mūms naidīgu varu rokās un pagaidu valdībai atlika tikai maza zemes daļa, tad Igaunijā sāka dibināties Latvijas armijas daļas. Šīs armijas daļas, kas mūsu vēsturē pazīstamas kā Ziemeļlatvijas armija, un kuŗu vadīja plkv. Zemitāns, arī uzsāka mūsu tēvzemes atbrīvošanu no ziemeļiem, un bieži vien kaujās pret mūsu kopējo ienaidnieku latviešu un igauņu kaŗavīri cīnījās plecu pie pleca.

Valsts iekārtas ziņā arī Igaunijā ir notikušas vairākas pārmaiņas un jāsaka, ka visas trīs Baltijas valstis ir atmetušas un atzinušas sev par nepieņemamām parlamentārās iekārtas, kuŗās faktiskā varas nesēja nav vis tauta, bet gan atsevišķas politiskās partijas.

Mūsu trīs tautas — latvju, lietuvju un igauņu tā tad iet vienādu attīstības ceļu. Šīs tautas saista ne tikai radnieciskas un kaimiņu saites, bet arī ieroču brālība. Ir jau tapis par paradumu, ka kaimiņu tautu valsts svētkos mūsu namus grezno mūsu pašu sarkanbaltsarkanie un attiecīgās kaimiņvalsts karogi. Šo valstu ārlietu ministri cieši sadarbojas arī savu valstu ārējā politikā, un Latvijas ārlietu ministrs V. Munters ir Baltijas valstu pārstāvis Tautu Savienības padomē. Arī pašvaldības un saimnieciskās organizācijas arvien savstarpēji sadarbojas.

Vissirsnīgākie novēlējumi mūsu kaimiņiem viņu divdesmitos valsts un patstāvības svētkos un lai piepildās mūsu dzejnieka V. Plūdoņa rakstītie vārdi:

„Lai ne mūžam netiek rautas
likteņsaites, kas mūs' tautas
Vienojušas dvēselēs!"

Lai ticība un savstarpējā uzticība starp mums visiem ne tikai neizzustu, bet jo tālāk, jo vairāk augtu un nostiprinātos, — tas lai būtu mūsu pirmais kopējais un savstarpējais novēlējums.

Dr. K. Ulmanis

A. Lūks

Sirmā senatnē, kad mūsu senči uzsāka dzīvi Latvijas mežos, upes bija tie ceļi, pa kuŗiem viņi pamazām aizņēma visu zemi. Toreiz nebija šoseju, nebija auto. Kumeļš nesa jājēju tālākās gaitās, bet mežu biezokņi, brikšņi, purvi, strauti bieži sprostoja zvēru un cilvēku iemītās takas, kausēja kumeļu, gājēju. Vieglāki bija virzīties pa upēm. Sprostojumi, krāces bija vieglāki pārvaramas kā sauszemes šķēršļi. Upes toreiz bija vienīgie tālās satiksmes ceļi mūsu zemē.

Gar upju, ezeru krastiem radās pirmās apmetnes, ciemati. Upes bija tās, kas deva iespēju būt vienotiem izkaisītās tautas locekļiem dzīvot savrupi un tomēr satikties ar tālākiem novadiem.

Laikam ejot, ciemati radās gar visiem ūdeņu krastiem. No šo apdzīvoto krastu tīkla pamazām iedzīvotāji ieņēma visu zemi starp upēm. Zemkopja druva bija viņa īpašums, mednieka, zvejnieka guvums piederēja viņam, bet mežs un ūdeņi bija visu kopīgs īpašums. Katrs varēja iet lielajā mežā, zvejot lielajās upēs, ezeros. Ja tagad spinninga risināšana, medīšana ir vairāk izprieca, tad toreiz medījums, zivis bija ikdienas uztura, iztikas daļa.

Vēl tālāk laikam ejot, izveidojās maiņas tirdzniecība. Šīs tirdzniecības ceļš bija upes. Tirdzniecība bija vajadzīga visiem, tirdzniecības ceļi bija kopīga manta, kas kalpoja visai tautai. Tālu ceļu braucēji atveda svešus, neredzētus rīkus, mantas, rotas, tie stāstīja par tālām zemēm, kā tur ļaudis dzīvo, strādā, karo, kādi koki, augļi tur aug, kādi putni, dzīvnieki piemīt. Tās bija ne tikai ūdeņu, bet arī zināšanu ceļi. Bet zināšanas rada gribu un iespēju turpināt cilvēku sasniegumu ceļu, pakļaut, piemērot sev apkārtni. Tā upes kalpoja cilvēkiem un veica savu dabas doto mūžības uzdevumu: savāca un pludināja uz jūŗu lieko ūdeni, līdzināja zemes virsmu.

Eiropā mežiem izzūdot, koki kļuva par lielu vērtību. Ik pavasaŗus plostu karavānes, airiem čīkstot, devās uz jūŗas pusi. Strādniekiem vajadzēja maizi. Pa Daugavu ar palu ūdeņiem slīdēja strūgu rindas, nesot graudu un šķiedru kŗavas.

Līkuļoču upe iztaisnota un padziļināta, lai tā kalpotu cilvēka gribai

Klusi un mierīgi guļ gadu simtus savās ieplakās Latvijas ezeri

Ūdens ceļš bija lēts un ērts, pa to piegādāja svešas mantas mums un mūsu mantas svešniekiem.

Kad vēl mazāk palika mežu, kad lauki kļuva vēl plašāki, vēl vairāk saradās cilvēku, ērtais ūdens ceļš kļuva par lēnu. Līdztekus upēm sāka stiepties dzelzceļu līnijas, aiz upes atbalsojās lokomotīvju svilpieni. Sākās dzelzceļu laikmets; retāki kļuva plosti, īsi priekš lielā kara aizpeldēja pa Daugavu beidzamās strūgas. Dzīve bija pārveidojusies, kļuvusi citāda, straujāka. Šķita, upes, ūdeņi zaudē savu nozīmi, vērtību. Tomēr nē, sākās tikai cits posms.

Daudzas acis vēroja, daudzas galvas domāja: tur, upes krastā pūlās sviedros daudz cilvēku, bet upes ūdeņi plūst ar milzu spēku. Vienā vietā ir spēka vajadzība, otrā spēks. Vai tiešām nevar šīs abas lietas sasaistīt? Vai tiešām ūdens masu spēks nevar arī ko citu darīt, kā palu laikā graut visu, kas gadās ceļā? Šo to jau ūdens gan dara. Uz mazākām upēm saceltas dzirnavas, tajās dzirnu akmeņi viegli veic malšanas darbu, kurš senāk lika agri celties malējiņai. Zāģētavās ar ūdens spēku griež kokus dēļos, plankās. Tas tomēr ir par maz. Vēl vairāk cilvēkam varētu palīdzēt lielais ūdens spēks. Mums ir dots liels spēks, tikai jāprot tas izlietot. Drīz vienā, drīz otrā upē saistīja ūdeni jaunā kalpībā. Ūdens spēks sāka radīt elektrisko strāvu,

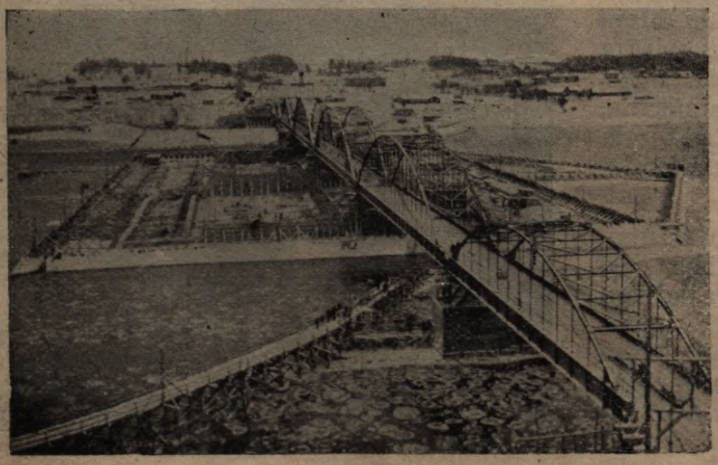

Kad cilvēks grib izmantot vareno ūdeņu spēku, rūpīgā darbā aug dzelzs un cementa celtnes

400 klm krastmales dod upēm vērtīgos koku materiālus

kuŗa, pa vadiem plūstot, apgaismoja vienu otru novadu.

Tomēr, pašas lielās straumes vēl nav saistītas. Arī tās ir jāizmanto. Ir jāprot izlietot kopīgā manta. Cilvēku ir vairāk, un katrs no viņiem grib dzīvot labāk. Ir jāizlieto visu labā lielais spēks.

Mazs ir cilvēks, lielas ir straumes. Mazs ir cilvēks, liela viņa griba. Lielu darbu veic liela griba. Sākās pirmais lielais darbs — Ķeguma spēkstacijas izveidošana. Un visi mēs ticam, ka šņācošais Ķegums, kas kādreiz putoja ūdeņus, plosīja plostus, drīzi, drīzi veiks daudzu roku darbus lauku sētās, darbnīcās, fabrikās. Tā — pirmā bezdelīga. Vēl daudz ir krāču, vēl daudz var būt spēku. Šie dolomita sliekšņi, krāču kauli ir gadu tūkstošos veidojušies, lai nākošos gadu simteņos tos cilvēks varētu izlietot.

Žēl jau patiesībā būtu visos upju līčos sabūvēt spēka stacijas. Ir tak skaisti šie mežonīgā biezoknī saaugušie tērču krūmāji, pavasarī ziedošās ievas, vecie vītoli. Kur tad dziedās lakstīgalas, kur ložņās ķauķīši, zīlītes? Mūslaiku cilvēkam vēl viss tas vajadzīgs, viņam nepietiek ar parku dabu, viņam vajadzīga mežonīgā daba, vientuļi līči, kur spinningot un kurināt ugunskuru, pļavas, pa kuŗām var klejot, nesprostota straume kanū braucienam.

Vēl zivis mīt Latvijas ūdeņos, un murds ar tīklu dod maizi vienam otram zvejniekam

Atgriešanās

J. RUDZĪTIS

I.

Vidzemes augstienē, mazas provinces pilsētiņas augtākajā vietā, uz paša ezera krasta ir stalts ģimnazijas nams. Arvien, kad rītos saule lec pār ezeru, tās stari krīt ģimnazijas lielajos logos, un tad tie deg sarkanās ugunīs. Virs trijstāvu nama jumta vēl paceļas mazs tornītis. Kad ir valsts svētki, tad visa pilsētiņa un arī tālākā apkārtne redzēja, kā tornītī plīvo sarkanbaltsarkanais karogs. Tad skolnieku pūtēju orķestris agrā rītā kāpj nama pēdējā stāvā, kam logi ir atvērti, un spēlē valsts himnu un korāli. Tādās reizēs gājēji ielās apstājas un ar patiku un mirdzošām acīm raugās uz ģimnaziju ezera krastā. Viņi ir lepni, ka viņu pilsētā ir tāda skola. Visur vis tā nav. . .

Ezera krasts ir noaudzis ievām un lazdām, un pavasaros un rudeņos pa stundu starpbrīžiem un pievakarēm tur vienmēr skan ģimnazistu čalas, bet ziemā, kad ezers aizsalis, uz tā veselām partijām sarodas slidotāji un skrien pa gludo ledu līdz lielai tumsai.

Lauku miers un prieks, kādu var redzēt tikai saulē nodegušās sejās un sastrādātās rokās, apņem ģimnazijas namu. Reti kad šai pilsētiņā iemaldās auto un pabiedē zirgus. Tikai vēlā naktī no Rīgas pienāk vilciens un atved galvas pilsētas laikrakstus. Tas ir svarīgs notikums. Ļaudis neiet agrāk gulēt, kamēr vilciens nav pienācis. Tas daudziem kļuvis paradums: ap vilciena pienākšanas laiku aiziet uz staciju, vienalga, vai lietus līst, vai sniegputenis auro.

Sestdienās pilsētiņa atdzīvojas. No visām pusēm tad uz turieni dodas laucinieku pajūgi, lai nedēļas tirgū pārdotu sviestu, olas vai citus lauku ražojumus un iepirktos to, kas vajadzīgs saimniecībā.

Jā, tā ir skaista pilsētiņa. Un tā vien šķiet, ka ģimnazijas nams, kas celts Latvijas valsts pastāvēšanas laikā, būtu teiksmainā gaismas pils, kas līdz ar tautas brīvību iznirusi no ezera dzelmes un tagad svinīgā klusumā raugās ielejā, kur ap namu puduri zeļ pļavas un druvas. un tālāk plešas tumšs priežu sils.

Tas bija kāds no pirmdienas rītiem septembŗa beigās. Ģimnazijas internāta zēnu guļamistabā ienāca tēvs ar dēlu. Brašais puisis bija par veselu galvas tiesu pāraudzis savu tēvu. Viņam bija zils virskrekls, pārlaists pāri biksēm un viducī cieši sajosts ar platu ādas jostu. Svārku viņam nebija. Pār augsto pieri krita gaišas, kuplas matu cirtas, un acis ziņkārīgi raudzījās drīz še, drīz tur. Tās bija skaistas, bet nemierīgas acis. Viņās spīdēja mūsu dzimtenes saule un ezeru mirdzums. Bet skati traucās prom un tomēr bija kā sagūstīti, itkā kad vētra augstu koku galotnēs lokās uz visām pusēm, bet nevar aizkļūt.

„Kārli", runāja tēvs, — „es domāju, tepat tev būs labi".

„Jā, kur tad nu citur. . ."

Viņi raudzījās guļamistabas kaktā pie pašām durvīm, un pēc brīža tur jau bija novietota veca gultiņa. Jaunais ģimnazists steidzās sarīkot cisu maisu un pārklāt tam pāri gultas drēbes.

Ģimnazijā tūliņ izplatījās ziņa, ka radies jauns skolnieks. Zēni un meitenes no visām klasēm skrēja lejā uz internātu un ziņkārīgi raudzījās kautrīgajā jauneklī. Tas bija Kārlis Avotiņš. Viņa vecāki gan nebija dzimuši šejienieši, bet kurzemnieki. Kad sākās pasaules karš, tēvu mobilizēja, bet māte ar mazo Kārlīti kopā ar citiem Kurzemes bēgļiem aizklīda uz Krieviju. Pēc pasaules kara vecais Avotiņš piedalījās atbrīvošanas cīņās un tagad par to bija ieguvis zemi un iekārtojis jaunsaimniecību, — kādus divdesmit kilometrus no pilsētiņas. Sieva un dēls vēl ilgu laiku bija bez vēsts pazuduši un tikai priekš dažiem gadiem atgriezušies no Krievijas. Sve-

šumā Kārlis bija pieaudzis par krietnu jaunekli un pabeidzis arī pamatskolu. Tagad, dzimtenē pārnācis, viņš, kad vien atlika laiks, turpināja mācīties. Viņš gribēja iegūt ģimnazijas beigšanas apliecību un šai rudenī izturēja pārbaudījumu un iekļuva abitūrientu klasē. Daudzie gadi, svešumā klīstot, bija atstājuši pēdas Kārļa sejā. Viņš bija tikai astoņpadsmit gadus vecs, bet visi domāja, ka viņam nav mazāk par divdesmit. Kad klases pārzinis ieveda viņu klasē un nosēdināja vienā no beidzamajiem soliem, likās, ka viņš būtu nevis skolnieks, bet kāds viesis, kas ienācis paklausīties, ko skolā dara.

Sākumā Kārlim visgrūtāk gāja ar latviešu valodu. Krievijā viņš to maz bija runājis un rakstījis gandrīz nemaz. Vēl tagad, kad tēvs vai māte kādreiz atbrauca pie viņa uz skolu, ģimnazisti dzirdēja, ka viņi sarunājās krieviski. Kārļa latviešu domrakstu burtnīca tādēļ sākumā bija gluži sarkana no skolotāja labojumiem un svītrojumiem. Bet Kārlis gribēja labot savu runu un rakstus. Kļūdas arvien mazinājās, un vēlāk jau viņš rakstīja gluži labi. Tikai runā vēl labu laiku varēja manīt kādu krievisku pieskaņu. Sevišķi dažus svešus vārdus viņš runāja jocīgi. Viņš neteica vis „Napoleons" un „Homērs", bet „Napoļjons" un Gomers". Citi biedri tad sirsnīgi smējās, bet Kārlis nosarka un mēģināja vārdus pareizi atkārtot.

Sākumā viņš nosarka ļoti bieži. Viņa kautrība bija pārāk liela. Viņš bija viens no tiem jaunajiem sapņotājiem, ko sāpīgi skar ikviens pārmetums. Kārļa kautrības dēļ daudzi domāja, ka viņš esot lepns un iedomīgs. Bet tā nebija. Reizēm viņš varēja būt arī bērnišķīgi nebēdīgs. Vislabāk viņš sapratās ar jaunāko klašu zēniem, kaut gan pats bija vislielākais skolā. Viņam bija savādas skumīgas dziesmas, ko tas viens pats sirmajās stundās trallināja, nosēdies uz klases vai guļamistabas loga. Kad tam sastājās apkārt citi skolnieki, viņš dziedāšanu nepārtrauca, bet nolēca no loga un sāka viens pats dejot, sizdams dziesmas takti līdz ar papēžiem un plaukstām. Tas bija krievu „kazāks". Vispār likās, ka Kārlī ir kaut kas krievisks, no kā viņš mēģina tikt vaļā, bet nevar.

Ar laiku Kārlis iedraudzējās gandrīz ar visiem. Viņš daudz ko prata: ar vienāršu kabatas nazi izgriest no koka mazas statuetes, svilpot strazda vai lakstīgalas balsī un vēl daudz ko citu. Dažreiz vakaros guļamistabā, kad visi jau bija apgulušies, viņš uzvilka savu aitādas puskažociņu, apgriezdams vilnas pusi uz āru, un rāpoja pa grīdu, rūkdams lāča balsī. Šī bērnišķīgā rotaļa iepatikās visiem zēniem. Kādreiz, kad Kārlis atkal rāpoja un rūca, kāds no mazākiem zēniem uzlēca tam mugurā. Pārējie ietinās baltos palagos, un tad viss gājiens ar lāci priekšgalā devās ārā no guļamistabas un soļoja pa koridoru. Izcēlās liels tracis, ko pārtrauca tikai internāta pārziņa ierašanās. Visi skrēja atpakaļ uz gultām, tikai Kārlis viens pats palika stāvam skolotāja priekšā un saņēma rājienu par visiem.

„Nu kā jūs, Avotiņ, varat tā uzvesties?... Kā pamatskolnieks", pārmeta skolotājs.

„Vai nu tas kas ļauns? skolotāja kungs, mēs jau tikai pajokojāmies. . ." Tā Kārlis arvien mēdza atbildēt, kad viņu pārsteidza kādā nevainīgā nerātnībā.

Liels bija prieks klausīties Kārļa stāstos tumšajos ziemas vakaros, kamēr vēl miegs nenāca. Viņš bija piedzīvojis un pieredzējis vairāk par citiem ģimnazistiem. Bet viņš stāstīja ne tikai savus piedzīvojumus vien. Kārļa mīļākais priekšmets bija vēsture. Viņš lasīja krievu valodā daždažādas grāmatas par lieliem varoņiem un valsts vīriem. Sevišķi viņu sajūsmināja Napoleons. Protams, kas gan vispār jaunībā nejūsmo par Napoleonu vai Jūliju Cēzaru? Bet ja Kārlis par šiem varoņiem stāstīja, tad tas bija kaut kas sevišķs. Viņa biedri klausījās ar aizturētu elpu, un likās, ka tādās reizēs arī pašam stāstītājam bija kaut kas napoleonisks.

Ar laiku Kārlis bija tas, ar ko ikkatrs

ģimnazists vēlējās būt kopā. Viņš bija itkā vadonis. Meitenes, ar viņu runādamas, nosarka, un bieži no tām saņēma zīmītes. Kārlis, tās izlasījis, iebāza savā kabatā, bet neviens nebija redzējis, ka arī viņš būtu kādai rakstījis. Tikai pret Annu Saulīti viņš, laikam, sajuta kaut ko vairāk nekā pret citām meitenēm. Tā bija neliela meitene parallēlklasē, kas nedzīvoja internātā, bet pie vecākiem tepat pilsētiņā. Kādā rītā, kad stundas vēl nebija sākušās, Kārlis stāvēja pie koridora loga. Garāmejot tur piestājās arī viņa.

„Kārli, vai tu redzi, cik skaisti mirdz saules lēktā sarmainie koki?"

„Jā. . . Bet kas nu te. . . Vai zini, kā ir Krievijā? Es atceros, kā reiz sēdēju pajūgā un braucu pa milzīgu klajumu. Bija sniegputenis. Debess un zeme griezās kopā, un kautkur aiz muguras gaudoja vilki. . . Vai zini, tas ir skaisti, kad viens pats esi tālu no cilvēkiem un jūti, ka tuvumā ir briesmas. . ."

„Bet te arī ir skaisti! Kad būs pavasaris, aizbrauksim uz saliņu ezera otrā pusē. Redzēsi, cik tur ir jauki!"

„Varbūt. . ."

Un no tās reizes arvien izgadījās, ka Kārlis stāvēja tur, kur Annai Saulītei bija

.. izplēsa atrisinājuma lapu un to sadedzināja.

garām jāiet. Viņai bieži ievajadzējās kādu piezīmju, un tās viņa prasīja Kārlim. Likās pat, ka tikai Annas Saulītes dēļ Kārlis tik ļoti centās matēmatikā, jo tā nebija viņa stiprā puse. Bet ar savu centību Kārlis bieži vien atrisināja tādus uzdevumus, ko citi uzskatīja par ļoti grūtiem.

Kādu rītu abitūrientu klasē bija liels uztraukums: neviens nebija atrisinājis sarežģīto trigonometrijas uzdevumu. Skolnieki skraidīja viens pie otra un izmisuši meklēja, kam še būtu kāda saprašana. Bet neviens neievēroja Kārli. Tas taču nebija matēmatiķis! Kāds beidzot pa jokam ieprasījās:

„Hallo, Kārli! Tev nu gan laikam būs!"

„... Jā, man ir gan".

„Ko?! Tiešām ir?"

Visi saklupa ap Kārļa solu. Viņš paņēma savu burtnīcu. Tur bija atrisinājums pavisam vienkāršs un skaidrs. Ko te vairs varēja darīt? Pēc dažām minūtēm vajadzēja būt zvanam. Un tad notika kas negaidīts. Juris Pētersons, viens no labākajiem matēmatiķiem, izrāva Kārlim burtnīcu no rokām, izplēsa atrisinājuma lapu un to sadedzināja.

„To taču nevar pieļaut", viņš teica, nevienam citam nav un nu šim būs!"

Kārlis sēdēja mierīgi un neteica nekā. Viņš bija tikai mazliet piesarcis. — Skanēja zvans, un nāca skolotājs. Kā tas tādos gadījumos bija parasts, viens no klases piecēlās un teica:

„Skolotāja kungs! Mēs nevarējām saprast uzdevumu"

„Nu, nu! Pēterson, pastāstat, kā Jūs atrisinājāt?"

„Es arī nesaprotu. . ."

„Vai tas var būt! Un jums?" skolotājs prasīja citam.

„Nav. . ."

Skolotājs nervozēja. „Varbūt Avotiņš ir atrisinājis?" šķita, ka skolotājs to tik tāpat vien jautā, labi zinādams, ka tas veltīgi. Ja citi nav varējuši atrisināt, tad to nevarēs arī Avotiņš. Šai brīdī visi skatījās uz Kārli. Ko gan viņš teiks? Vai tiešām izstāstīs visu, kas noticis?

Kārlis piecēlās un kādu brīdi klusēja. „Skolotāja kungs . . . Es visu laiku nesapratu. Bet nupat man kļūst skaidrs. Ja jūs atļaujat, es pamēģināšu pie tāfeles".

Un viņš piegāja pie tāfeles, īsā laikā atrisināja un izskaidroja uzdevumu.

„Pareizi, Avotiņ!" teica skolotājs. „Jūs varat būt labs matēmatiķis". Un skolotājs tad paskatījās uz Juri Pētersonu, kas nemierīgi grozījās savā solā. Viņš saprata, ka būtu uzdevumu atrisinājis, ja vien vairāk padomātu. Bet tā jau bija arvien: ja kādam kur veicās labāk, tad tas paļāvās uz savām spējām un strādāja mazāk. Un tādēļ Kārlis drīz vien visās mācībās kļuva viens no pirmajiem, jo viņš strādāja par visiem vairāk.

Kad stunda beidzās un skolotājs izgāja, tad visa klase vienā balsī sauca: „Bravo, Kārli!" — Viņš bija izglābis klases godu un palicis turklāt ar visiem solidārs. Bet šis bija arī pirmais gadījums, kad Kārlis sajuta žēlumu par to, ka bija ļāvis savu darbu tik vienkārši iznīcināt.

Pēc Ziemassvētkiem Kārlis atveda no mājām vijoli. Ģimnazijai bija savs pūtēju orķestrs. Krietns skaits skolēnu, sevišķi meitenes, mācījās klavieru spēli. Bet vijoli, šo maigāko mūzikas instrūmentu, spēlēja tikai daži. Kārlis to sevišķi mīlēja. Stundu starpbrīžos un pievakarēs visi klausījās, kā viņš spēlē savas skumjās dziesmiņas un dažādas pašizdomātas meldijas. Likās, ka Kārlis tur ieliktu visu savu dvēseli. Vijoles spēle ieinteresēja arī citus. Bieži viņam lūdza vijoli un mācījās spēlēt. Kārlis neliedzās, bet labprāt to deva un pamācīja arī, kā jātur lociņš, kā vijole jāuzskaņo, kā dabūt labāku skaņu. Tie bija skaisti brīži, kas labu laiku ģimnazistus atturēja no dažas labas nerātnības, kuŗas viegli radās, kad nebija cita ko darīt. Bet šīs pašas vijoles un kāda pārpratuma dēļ ģimnazijā notika nepatīkamas lietas, kur cietējs bija Kārlis.

Kādā pirmdienā ģimnazisti staigāja pulciņos un noslēpumaini sačukstējās. Kas tad nu noticis? Jā, internāta apkalpotājs stāstījis, ka sestdienas pievakarē apcietināts Kārļa tēvs. Viņš iebraucis tirgū, lai pārdotu sviestu. Pēc tam kopā ar paziņām aizgājis uz dzertuvi. Krietni iesiluši, pudeles biedri sastrīdējušies un sākuši kauties. Kārļa tēvs izbēdzis laukā. Tad izrādījies, ka vienam pazudis naudas maks. Tūliņ domājuši, ka vainīgais ir Avotiņš. Kāpēc tad šim būtu uzreiz jābēg? Saukuši policiju, un tā Avotiņu apcietinājusi.

„Jā, puiši, pieraugait kabatas!"

„Kā tad! Ko tur var zināt, ka krievиņš nepalaiž nagus."

„Kāds tēvs, tāds dēls! Tā jau zināma lieta".

Tādas valodas klīda pa visu ģimnaziju. Par tēva nelaimi zināja arī pats Kārlis. Viņš juta, ka visi par viņu smīn un novēršas no viņa. Sapīcis un domīgs viņš staigāja viens pats pa koridoru. Šodien viņš vijoli nespēlēja. Kāds piegāja un prasīja, vai viņš esot labi sagatavojis fiziku? Bet mierīgais Kārlis šoreiz nebija runājams. Kas gan tur citiem daļas, vai viņš sagatavojis vai nē?

Vakarā gadījās notikums, par ko vēl ilgi runāja nevien ģimnazijā, bet arī visā pilsētiņā. Aleksis Kārkliņš nebija ļauns zēns. Viņš tikai dažreiz kļuva ietiepīgs un tādās reizēs bija paradis aizskart savu pretinieku visvārīgākā vietā. Šai vakarā viņš tāpat, atļauju neprasīdams, bija paņēmis Kārļa vijoli. Tas jau tā beidzamā laikā bija parasts, un Kārlis par to neko neteica. Bet šoreiz, aizvainots no biedru smīniem, viņš piegāja pie Kārkliņa un atprasīja vijoli:

„Kas tev to ļāva ņemt?"

„Ko nu lielies!" atsaucās Kārkliņš.

„Dod šurp vijoli!" un Kārlis strauji izrāva vijoli no Kārkliņa rokām.

„Paskaties, kur krieviņš šodien bargs!" Nezin kādēļ Kārkliņš atvēzējās un sita Kārlim ar vijoles lociņu. Sitiens nelikās stiprs, bet tā pietika, lai lociņš pārlūztu uz Kārļa pleca.

„Kāpēc tu salauzi manu lociņu? Rītdien pat tu nopirksi jaunu vietā!"

„Ko nu kliedz! Nelielies. . ." Kārkliņš iekaisa. Patiesībā viņam ar Kārli nekad sevišķa naida nebija. Bet viņš arī šoreiz savu pretinieku gribēja satriekt morāliski:

Kārkliņš piecēlās un sita ar dūri Kārļa sejā

„Kā tu vari pierādīt, ka tā tava vijole? Tavs tēvs sēd cietumā: Varbūt viņš šo vijoli tāpat nozadzis kā sestdien to naudas maku?"

Šai brīdī Kārlis nobāla. Labu brīdi viņš nevarēja parunāt ne vārda. Viņam nekad nebija gadījies, ka kāds tā teiktu par viņa tēvu. Kauns, šausmīgs kauns viņu pārņēma. — Ne sevis, bet to sastrādāto roku dēļ, kas viņu bija apkampušas pēc atgriešanās dzimtenē. Tad Kārlis, raudzīdamies Kārkliņam tieši acīs, teica aizsmakušā balsī:

„Kā tu uzdrošinies manu tēvu apvainot! Viņš nav nekad zadzis... Tu viņu no cietuma neatbrīvosi."

Bet Kārkliņš nerimās: Nu, man gar tava tēva skrandām nav nekāda daļa. Lai sēd vien turpat!"

„Valdies!" iekliedzās Kārlis un, saņēmis savām stiprajām rokām Kārkliņu aiz pleciem, to krietni sapurināja un iesvieda gultā. Kārkliņš piecēlās un sita ar dūri Kārļa sejā. Sitiens bija nelaimīgs un ķēra aci. Kārlis ievaidējās un aizlika delnu sejai priekšā. No acs tecēja asinis...

Tai pašā vakarā Kārli aizveda uz slimnīcu. Visu nedēļu skolnieki jutās ļoti nomākti. Kārkliņam paidagōgu padome pazemināja uzvešanās atzīmi. Tūliņ otrā dienā dzirdēja, ka ar veco Avotiņu noticis pārpratums. Viņš no cietuma atbrīvots, jo pazudušais maciņš vēlāk atradies turpat zem galda. Kārlis skolā neieradās arī nākošajā nedēļā, bet visi viņu ļoti gaidīja.

Laiks jau gāja uz pavasaŗa pusi. Dienas kļuva gaŗākas, un kad spīdēja saule, lāstekas kusa un ūdens pilieni, krizdami irdenā sniegā, izgrauza mazas vadziņas. Skolnieki steidzās vēl izmantot pēdējos ziemas priekus un pulcējās uz ezera ledus. Arī Kārlis bija atgriezies skolā, bet kreisā acs viņam bija bāla, bez spīduma. Viņš nēsāja brilles. Viņš bija kļuvis nopietnāks un vēl vairāk izvairījās no sarunām. Arī vijoli viņš vairs uz skolu nenesa. Ja kautkur bija Kārkliņš, tad Kārlis labprāt negāja uz to pusi. Viss tomēr gāja, kā agrāk, un skolnieki jau pa daļai bija piemirsuši notikumu internāta guļamistabā. Bet tad atkal bija gadījums, kur Kārlim ar Kārkliņu vēlreiz vajadzēja satikties, bet šoreiz citādā kārtā.

Kādā saulainā marta dienā zēni atkal gāja uz ezeru slidot. Ledus gan vairs nebija stiprs. Uznākušais atkusnis to bija padarījis pavisam irdenu, un šur tur varēja manīt plaisas. Nekāda labā slidošana vairs nebija. Pēc kādas pusstundas tikai daži vairs bija uz ledus. Lielākā daļa — arī Kārlis — bija jau krastā un raisīja nost slidas, lai ietu atpakaļ uz skolu. Šai brīdī kautkur lūza ledus. Zēni paskatījās uz ezera pusi un redzēja, ka Kārkliņš pazūd ūdenī. Viņš mēģināja tikt atpakaļ uz ledus, bet kur ķērās klāt, tur lūza. Acīm redzot, spēki viņam zuda. Viņš ķepurojās pa ūdeni un kliedza palīgā. Uz krasta stāvošos pārņēma apmulsums un izbailes. Neviens neuzdrošinājās iet palīgā, jo ledus salūza arvien vairāk un maziem gabaliņiem peldēja prom. Un tad Kārlis nometa brilles un ieskrēja ūdenī. Droši viņš brida uz priekšu un beidzot sāka peldēt, kamēr sasniedza Kārkliņu. Tas taisījās jau nogrimt. Kārlis tvēra viņu aiz rokas un peldēja malā. Kad abi bija tikuši krastā, viņi bija gluži slapji un drebēja aukstumā. Skriešus visi de-

vās uz skolu. Skolotājiem par notikušo neko neziņoja. Internāta apkalpotājs sameklēja savu zēnu sausās drēbes un palīdzēja viņiem pārģērbties. Pēc tam viņus noguldīja un labi sasedza. Viņi nerunāja viens ar otru neviena vārda. Tikai vakariņu laikā, kad neviena no citiem zēniem guļamistabā nebija, Kārkliņš pagriezās uz Kārļa pusi un nedroši jautāja:

„Kārli, kā tev ir?"

Bet Kārlis neatbildēja. Varbūt viņš bija iemidzis. Bet nē! Kad Kārkliņš ierunājās, viņš mazliet sarāvās, it kā gribēdams ko teikt.

Otrā dienā viss atkal bija labi. Skolnieki gāja klasē, it kā nekas nebūtu noticis.

„Puiši," Kārlis teica pusdienas laikā, „lūk, es atcerējos skaistu dziesmu, ko dzied Krievijas sādžā." — Tā bija dziesma par divpadsmit laupītājiem. Ilgi Kārlis nebija dziedājis. Nu ģimnazisti atkal klausījās svešo, sērīgo romanci, ko viņš dziedāja krievu valodā. Ko viņš domāja, dziedādams par to zemi, kur viņš bija uzaudzis, bet kas nebija viņa tēvzeme; par skolu, kuŗā viņš bija iestājies, lai iegūtu ģimnazijas beigšanas apliecību. Bet cik daudzreiz viņš tur jutās vientulis un svešs... Kāpēc gan tik daudz cilvēkam jācieš? Un kreisā acs Kārlim aiz briļļu stikla nedzīvi raudzījās pār ēdamistabas galdiem. Bet viņš nesajuta vairs naidu pret Kārkliņu. Drīzāk gan draudzību, kas nejauši bija radusies, glābjot sava pretinieka dzīvību. Izlīdzināšanās brīdis bija nācis, un tas bija skaists, — viens no visskaistākajiem brīžiem, ko Kārlis atcerējās vēlākā dzīvē.

II

Akts, kuŗā abitūrientiem izsniedza ģimnazijas beigšanas apliecības, bija viens no visskumīgākajiem visā skolas dzīvē. Jauno cilvēku dzīvē bija noslēdzies vesels posms. Atvadīšanās runā direktors teica sirsnīgus vārdus, norādīdams, ka nu viņi kļūst paši savas dzīves veidotāji. Un tikai tagad jaunie cilvēki saprata, cik maz viņi bija gatavojušies savas dzīves veidošanai. Ko iesākt, ko darīt uz priekšu, par to tikai retais bija nopietnāk padomājis. Protams, gandrīz visiem bija viens lolojums: ūniversitāte. Jaunās sirdis cerēja tur atrast patvērumu no dzīves īstenības. Un tomēr, ja viņi domāja par ūniversitāti, tad vispirms acu priekšā bija krāsainā studenta cepure un studenta gods, bet maza bija jausma par to lielo darbu, kas gaida augstākās izglītības meklētājus.

Par studēšanu domāja arī Kārlis. Kad viņš priekš gada gatavojās uz iestāšanos ģimnazijā, tēvs bija prasījis, ko viņš ar to iesākšot.

„Es gribu vairāk zināt," bija atbildējis Kārlis, bet savā sirdī jau toreiz cerēja, ka varēs izglītību turpināt ūniversitātē.

Kad viņš ar labu ģimnazijas atestātu atgriezās tēva jaunsaimniecībā, vecāki bija priecīgi par dēla sekmēm un aizmirsa tās nepatikšanas mācības gadā, kuŗās cieta Kārļa redze.

Visu vasaras pirmo pusi Kārlis cītīgi strādāja lauku darbus, arvien atlikdams sarunu, kuŗā vajadzēja noskaidroties, vai viņš varēs studēt. Vakaros, kad visi jau gulēja, Kārlis iededzināja petrolejas lampiņu un gatavojās ūniversitātes iestāšanās pārbaudījumiem. Viņš gan zināja, ka vecākiem ir jāpieliek visi spēki un naudas līdzekļi, lai iekoptu celmaino zemi un pagaidu būdiņas vietā uzceltu saulainu un siltu dzīvojamo ēku. Kārļa studijām vajadzētu daudz naudas, ko nezin' vai tagad tēvs varētu atlicināt. Bet, varbūt, tomēr... Un šai cerībā Kārlis cītīgi mācījās. Reizēm gan šaubas bija tik lielas, ka negribējās vairs neko darīt. Tad viņš staigāja kā slimnieks, un vecāki ar rūpēm noskatījās savā dēlā.

Tuvojās 15. augusts, — tā diena, līdz kuŗai jāiesniedz ūniversitātei uzņemšanas lūgums. Kārlim vajadzēja runāt ar tēvu. Un viņš runāja. Viņš jau labu laiku bija domājis, ko teiks, kā uzsāks sarunu, bet nu viss iznāca tik neveikli, ka varēja tikai nočukstēt:

„Es esmu domājis, ka man vajadzētu studēt. . ."

Tēvs labu brīdi klusēja.

(Turpmāk beigas.)

Jaunais Fu

ELIZABETE FOREMAN - LEVIS.

Fu ticēja, ka ar laiku viņš pārspēs pārējos darba biedrus. Tagad viņi vēl smējās par Fu, kad tas stājās pie metināšanas un vecais Tsu pārlika rokas krustām pār galvu, kad viņš mēģināja zīmēt. Bet gan kādreiz viņš tiem parādīs. Vienu viņš zināja: viņš pazina jau tagad vairāk rakstu zīmes, nekā visi viņi kopā, izņemot vienīgi pašu Tangu un grāmatvedi.

Nākošā nedēļā dzīve gāja savu parasto gaitu. Vienu, divas reizes vecais Tsu bija pat apmierināts ar metināšanas darbiem, kas zēnu jo sevišķi iepriecināja. Tas tikai vēl jo vairāk apstiprināja viņa ciešo pašpaļāvību. Taču pēkšņi, kā ar zibeņa spērienu, šī pašpaļāvības pasaule, kuŗu viņš tā sev bija iekārtojis, pilnīgi sabruka.

Kādu vakaru — jaunais Fu tikko bija atgriezies veikalā no sava pēdējā gājiena — Tangs viņu atbrīvoja visai neparasti — viņš varot iet mazliet paspēlēties ar citiem zēniem. Vienu mirkli Fu pārsteigumā palika stāvam, nevarēdams saprast, ka viņam pēkšņi piešķirts šāds atvaļinājums. Tad viņš salocīja savu ādas priekšautu, nolika to kārtīgi savā vietā un izgāja no veikala. Zēns pats labi nezināja, ko lai nu darītu, un beidzot pagriezās uz zagļu ielu. Nozagtās mantas brīvi bija izliktas, bet tās visas nesolīja nekā interesanta. Tikai vienā lielāko veikalu rajonā skāra zēnu viņa ļaunais liktenis.

Tur kādā greznuma lietu pārdotavā karājās niķeļa pulkstenis, apaļš un smags, un dīvainā kārtā tam bija melna ciparu plate. Jaunais Fu diezgan bieži jau bija redzējis pulksteņus, tak šādu vēl nevienu. Viņš apstājās un labu brīdi noraudzījās tanī. Un tad sekoja viņš savam liktenim, pārkāpa veikala slieksni un jautāja īpašniekam, kas tam par iemeslu esot, ka šim pulkstenim cipari uz melnas plates. Hsui, zeltkalis, resns, bagāts vīrs, bija nosmērējies ar visādiem smēriem. „Es gan jūs nepazīstu, bet jums jābūt ļoti asprātīgam, jaunam zēnam. Šis dārgais priekšmets še stāv jau veselas trīs dienas, bet jūs esat pirmais cilvēks, kas pietiekoši gudrs un šim ievērojamam pulkstenim zina vērtību."

Šis ievads atņēma jaunajam Fu katru neuzticību pret veikalnieku. Viņš bija pieradis pie cita toņa. Un nu viņš ar atvērtu muti raudzījās Hsui, pārsteigts un sajūsmināts par to, ka viņa paša spriedums nu tika atzīts arī no citas puses. Kā sapnī viņš vēroja zeltkali, kas, noņēmis pulksteni no āķa, pasauca zēnu tumšākā kaktā. Še Fu piedzīvoja vienu no dziļākiem saviļņojumiem savā dzīvē. Kad pulksteni turēja tumsā, tas mirdzēja kā dzīvs un atsevišķie cipari zēna acu priekšā šaudījās kā sīkas, lokanas gaismas čūskas. Auksti drebuļi pārskrēja zēna mugurai, bet tā kā veikalniekam par viņu bija tik labas domas, tad viņš ar visiem saviem dvēseles spēkiem apspieda savas bailes un tikai nedrošā balsī murmināja: „Ļoti dīvaini, ļoti dīvaini!"

Hsui, kas zēna garastāvokli visai labi izprata, iesākto spēli nospēlēja līdz galam. „Jūs esat vienīgais cilvēks visā Hungkingā, kas tūliņ saprata, kāds ir šis pulkstenis. Tas ir paša ķeizara vērts. Jums jābūt daudz ceļojušam un izglītotam jauneklim, jo, patiesību sakot, pirmo reizi šinī pilsētā tāds dārgums ir atrodams."

Zēna sirds priekā strauji pukstēja. Bet tā pati veikalnieka balss vēl iespaidīgāki turpināja: „Es jums nodošu pulksteni. Kad tas būs jūsu īpašumā, tad es mierīgi un bez rūpēm varēšu gulēt. Man tas ir liels upuris, bet no otras puses, tā ir arī reta laime. sastapties ar tik gudru cilvēku, un tad jau arī šo upuri es varu nest."

„Vai jūs ar to gribat teikt, ka šo dārgo pulksteni jūs man dāvinat?" jautāja Fu.

„Tā ir," apgalvoja Hsui, „tā ir! Jūs varat pulksteni ņemt līdzi. No jums es lūgšu vienīgi mazu pakalpojumu: parakstat man šo papīra lapu, un mans kaimiņš Liu būs liecinieks tam, ka jūs kādu dienu, tad, kad būsat bagāts, to smieklīgi niecīgo summu — piecus dolarus samaksāsat man kā atzinību par manu dāvanu."

Kā no zemes izburts, kaimiņš bija klāt, un pirms jauneklis paspēja attapties, viņš jau bija uz ielas un devās mājup, rokā rūpīgi nesdams dārgo pulksteni.

Bet prieks par iegūto mantu nebija ilgs. Vispirms jau Fu Be Be bija ļoti sašutusi par piecus dolārus lielo parāda nastu. „Mums būs jāiet uz ielas ubagot vai arī jānomirst badā," viņa raudādama sūdzējās. „Man nebūs pat zārka, lai pieklājīgi mani varētu apbedīt." Pie šiem vārdiem viņa sāka neizsakāmi žēli raudāt, jo viņas dziļākā sirds vēlēšanās bija — vismaz tik daudz no savas peļņas atlikt, lai varētu zārku nopirkt. Viņa domāja un sapņoja par to, ka tas še pat istabā stāvēs kā saldi smaržojoša koka tīne, un to varēs izmantot gan kā galdu, gan kā solu līdz tai dienai, kurā viņa pati, savās labākajās drānās tērpta, varēs tur nolikties uz mūža dusu. Jā, nu visi viņas sapņi bija salūzuši smalkās druskās. Viņas dēls taču nepelnīja nekā un pati viņa arī tikpat kā nekā. Līgums par pieciem dolāriem bija smags parāds, un tas viss tikai tādēļ, ka puika savā muļķībā un neapdomībā bija nopircis to svešo elles mašīnu.

„Kam gan mums vajadzīgs pulkstenis?" viņa uztraucās. „Tikpat labi varu paskatīties kaimiņa kaķim acīs, ja es gribu laiku zināt!"

Nejūtīgs pret šādiem pārmetumiem, jaunais Fu pēkšņi izdzēsa sveci un tumsā turēja pulksteni mātei acu priekšā. Fu Be Be izbijās. „Kāda sveša velna gars ir pie mums ienācis un nesīs kaunu par manām vecuma dienām! Ar ko gan es esmu sev izpelnījusies tik nesaprātīgu dēlu?"

Nākošās dienās jaunajam Fu vakaros atgriežoties mājās bija jādzird tādi vai arī līdzīgi mātes jautājumi un teicieni. Bet katru rītu viņu ielenca Hsui un viņa grāmatvedis. Tie nāca ar mazo aprakstīto papīru un prasīja piecus dolarus. Pacietīgi nesdams šo savu divkāršo nelaimi, zēns novājēja. Viņa pašapziņa jau sen bija prom. Viņš zināja un saprata, ka Fu dzimtā viņš nu bija lielākais muļķis un nepraša.

Bet ar to vēl nepietika. Kādu dienu arī pulkstenis pazaudēja savu burvja spēku. Savā laikā kaut kur Amerikā šis pulkstenis bija maksājis deviņdesmit astoņus centus. Gaŗu ceļa gabalu nostaigājis, tas bija piekusis un paguris. Pēc nepilniem diviem mēnešiem Fu rokās kādu rītu salūza atspere, un pulkstenis apklusa. Lēnām izdzisa arī mazās lokanās gaismas čūskas, kas nevarēja piemēroties Hunkingas mainīgajam klimatam, līdz beidzot dienu un nakti tās bija gluži vienādas, bez mirdzuma.

„Nekam nav derējis! Tas ir bijis jau nolietots, kad es viņu ieguvu!" satraukts sūdzējās jaunais Fu. Bet pirmo reizi kopš nedēļām Fu Be Be atkal smējās. Viņa bija pārliecināta, ka kvēpināmās zāles un rīsi, ko viņa dieviem upurējusi, spējuši nonāvēt svešo ļauno garu. Viņas pārmetumi zaudēja savu asumu. Divus dolarus Fu Be Be bija jau sataupījusi un Hsui samaksājusi. Bet nu tuvojās jaunais gads un atlikušais parāds vēl bija jāmaksā. Fu Be Be jaunajam gadam nekā negribēja atraut no saviem ietaupījumiem. Labāk lai paliek parādi pie cilvēkiem, bet dieviem, kuŗi viņus sargāja, bija upuŗi jānes un jāziedo. „Citādi nākošais gads būs atkal jaunu rūpju pilns," paskaidroja māte, „un kas zina, vai tavi darbi jau tagad mūs nav iegrūduši nežēlastībā pie visām debesu varām."

Nedēļu pirms jaunā gada, kādu vakaru, kuŗā virtuves dievs aizceļo garu valstī, lai nodotu ziņojumu par šīs zemes lietām, Fu Be Be upuŗa dāvanai — svaigai gaļai pielēja klāt dažus pilienus vīna, cerībā, ka dieva ziņojums tad būs saudzīgāks un viņai labvēlīgāks.

(Turpinājums sekos.).

Kārtība un izturēšanās

(Norādījumi mazpulku meitenēm.)

Personība.

„Sekmes ir guvis tas, kas prot dzīvot, kas var smieties un kas prot daudzas lietas arī dziļi iemīlēt; kas iemantojis izglītotu cilvēku cieņu un bērnu mīlestību; kas prot novērtēt dabas skaistumu un pratis arī to izteikt; kas citos meklē tikai labo un to pašu arī sniedz citiem," — tā saka kāda Amerikas mazpulku meiteņu audzinātāja. Lai viņas vārdi neaizmirstos arī mums!

Tavs personīgais mērķis.

Katras meitenes mērķis — būt glītai. Glītums un daiļums atstāj iespaidu uz citiem. To nu mēs zinām, bet ja jautāsim, kas ir daiļums, uz to nenāksies viegli dot apmierinošu atbildi. Ir kāds teiciens: „Ja tev daiļums ir, tev nekā vairāk nevajaga, — ja tev tā nav, tad nav svarīgi, kas cits tev ir." Nevajaga gan pārmērīgi censties pēc ārējā daiļuma jo tādā veidā panāk pretējo.

Ir grūti apzīmēt tieši visas īpašības, kas veicina daiļumu, jo šo īpašību ir ļoti daudz, tādēļ minēsim dažas, piemēram: laba izturēšanās, patīkama balss, veselīgs ķermenis un vesels prāts. Šīs īpašības ir ļoti svarīgas, lai tuvotos daiļuma mērķim.

Daiļums nav uzskatāms par iedzimtu mantojumu, jeb — atkarīgs no vecuma. Tas var būt ikvienam. Tāpēc izkopsim savas parašas citiem par prieku un sev par apmierinājumu.

Parašas.

Parašas stāv ciešā sakarībā ar to — kas mēs esam un ko mēs darām. Ja kāds ir draudzīgs, laipns, kārtīgs, noteikts, tad tas ir tikai izkoptu parašu nopelns.

Pirmais solis daiļuma iegūšanā ir izveidot patīkamas parašas. Te nu būtu jāiegaumē trīs svarīgi noteikumi: —

Jābūt pārliecībai par parašu izveidošanas nepieciešamību. Nekavēties uzsākt parašu izveidošanu un darīt to tūliņ pie pirmās izdevības. Nepielaist nekādu izņēmumu, jo pilnīgi nepareizi, ja tu domāsi: „Šoreiz lai paliek, tas nekāda iespaida neatstās."

Varbūt jūs domājat, ka labāki iesākt ar slikto parašu atmešanu. Tad jāsaka, vislabākais ceļš atmest sliktās parašas — atvietojot tās ar kādu labu parašu. Ja tu parasti esi nenoteikta — sāc rīkoties noteikti, turi dotos solījumus un tā tu atvietosi nenoteiktību ar noteiktību.

Vai jūs esat redzējuši meitenes, kuras iepriekš izdomājušas, kā izturēties sabiedrībā, lai sevi parādītu, bet nav spējīgas to izturēt līdz galam. Viņas sevi tad parāda tieši no sliktās puses. Tādēļ daudz vērtīgāks būs tas iespaids, ko gūstam, redzot cilvēka ikdienišķo izturēšanos starp draugiem un mājas dzīvē. Tas parāda cilvēka īsto dabu. Un ja šo pastāvīgo ikdienišķo izturēšanos mēs centīsimies padarīt arvien labāku, sirsnīgāku, tad attīstīsim arī mūsu parašas, kuras pacels mūs pāri sīkai ikdienišķībai. Katrā zinā šī izturēšanās tad nebūs vairāk mākslota, bet būs tas, ko saucam — mūsu miesa un asinis.

Tādēļ nepieciešami pārdomāt par izturēšanos, apģērbu un sevis apkopšanu, par valodu, veselīgu ķermeni, veselu prātu un attiecībām pret citiem cilvēkiem.

Izturēšanās.

Ja kāda meitene zina visus pieklājības likumus, tad tas vēl nenozīmē, ka viņai ir laba izturēšanās. Lai šī labā izturēšanās būtu dabīga, neviltota — tā jāsāk vispirms pielietot mājas dzīvē, ģimenē.

Lai izkoptu patīkamu izturēšanos, vispirms jābūt uzmanīgam pret citiem, tad jāmācās pieklājības likumi, lai tos katru dienu bez izņēmuma varētu izlietot.

Valoda.

„Viņas balss bija vienmēr patīkama, Maiga un lēna — teicama sievietes īpašība." Šekspīrs.

Valodā dzirdama un skatāma tava personība. Pievilcīga runa satur sevī patīkamu balsi, pareizu izrunu, pareizu vārdu lietošanu un izteiksmīgus vārdus. Visu to katrs pats var iegūt.

Te nu būtu jāņem vērā daži aizrādījumi, kā attīstīt patīkamu balsi:

Ļauj elpai brīvi plūst no diafragmas — elpo dziļi. Sekojošais piemērs dos tuvākus norādījumus:

Stāvi taisni, bet brīvi uz abām kājām. Ieelpo lēni caur nāsīm un pusatvērtām lūpām. Ieelpojot lēnām pacel rokas, pagriežot delnas uz augšu, kamēr viņas ir horizontālā stāvoklī. Tad dziļi izelpo, ļaujot rokām nokrist tieši gar sāniem. Atkārto šo paņēmienu trīs reizes. Mēģini vēl trīs reizes, ļaujot rokām palikt gar sāniem.

Dziļa elpošana un brīvs kakla stāvoklis dod patīkamu skaņu. Noklausaties labas balsis pa radio. Varbūt dažas balsis jums liksies nepatīkamas. Analizējiet tās un klausaties tad paši savu balsi. Vai jūs skaidri izrunājiet patskaņus, izvairoties no nāseņu skaņām? Mēģinat vienmēr un visos gadījumos patskaņus izrunāt skaidri un tīri.

Deklamē, jeb runā, turot kādu žurnālu (dēli) tieši mutei priekšā, vai arī aizliekot rokas aiz ausīm. Tādā veidā tu dzirdēsi savu balsi tādu, kādu to citi dzird. Tikpat labu mēģinājumu var izdarīt, runājot spoguļa priekšā. Spogulī novēro pareizu lūpu kustību, stāvokli un kakla muskuļus.

Izmeklē labu vārdu krājumus, lasot žurnālus un laikrakstus, kā arī pielietojot labas vārdnīcas. Labai izrunai jābūt bez sveša akcenta un bez aizraušanās.

Ja vajadzīgs, atkārto gramatiku.

„Nesakiet man, kādas grāmatas jūs esiet lasījuši; ļaujiet par to man spriest no jūsu sarunām. Nesakiet man, ar kādiem cilvēkiem jūs satiekaties; ļaujiet man novērot to no jūsu izturēšanās."

Emersons

Veselība.

Visdrošākie pamati būt patīkamam ir veselīgs ķermenis un vesels prāts. Centies pēc veselības, kas dod dzīves prieku.

Pēc zināma, noteikta laika griezies pie ārsta, lai pārbaudītu savu veselības stāvokli, lai atrastās vainas izlabotu. Izkop savas parašas ēdot, dzerot, staigājot brīvā dabā un atpūtā. Dzīvo un strādā saskaņā ar veselības un higiēnas norādījumiem.

Vesels ir tas, kam vesela miesa un vesels gars. Par cilvēku ar veselu prātu var uzskatīt to, kas dos apstiprinošas atbildes šādiem jautājumiem:

Vai tu interesējies par daudzām un dažādām lietām un centies tās parādīt darbos?

Vai tu labprāt palīdzi mājas darbos?

Vai tev ir kādas sevišķas vājības?

Vai tev patīk nodarbošanās brīvā dabā?

Vai tev patīk lasīt labas grāmatas, klausīties labu mūziku un apskatīt labas gleznas?

Vai tu esi saticīga ar citiem cilvēkiem?

Vai tev patīk uzsākt ko jaunu, ja arī tas prasītu lielas pūles?

Vai tu vari smieties, ja joks attiecas uz tevi?

Vai tu esi dzīves priecīga un vai tev ir labi nodomi?

„Dod man spējas labi saprast, Kungs,
Un arī kautko, kas saprašanu prasa;
Dod man veselīgu ķermeni, Kungs,
Ar norunu, ka es viņu tādu arī uzturēšu.
Dod man veselu prātu,
Lai es redzētu tikai labo un skaidro,
Lai redzot grēku — nesamulstu,
Bet spētu paiet tam garām.
Dod man prātu, kas nav kā nasta;
Kas nevaid, neraud un nenopūšas.
Neļauj man raizēties par daudz,
Par tukšām lietām.
Apveltī mani ar spējām redzēt jokus,
Lai saņemtu prieku no dzīves,
Un sniegtu to tālāk citiem."

Tāda ir dienišķā lūgšana amerikāņu mazpulku meitenei. Raugaties, vai arī jūs no tās nevarat ko mācīties!

Tālos ciemos

ARVIDS TREICIS

Skats no Kobencl pils terases uz Vīnes mežu un Kalenbergu

Pievilcīga ir Austrija, jo jauka ir viņas daba, jautri un sirsnīgi ļaudis.

Nodzīvo pāris nedēļu austriešu gimenē, un tu jutīsies par viņas locekli. Tuvi un tāli ģimenes piederīgie ielūdz tevi ciemā un priecājas, ja arī tu rādi tiem viesmīlību un atsaucību. Uzticību iegu-vušam cilvēkam austrietis nekavējas izkratīt savu sirdi, stāstot, kas iepriecina, kas skumdina.

Prombraucot šejienes ļaudis prot tev līdzi iedot kādu mīļu piemiņas lietu ar veltījumu — aizvediet dzimtenē un pie miniet Vīni.

Jo sevišķi jāatzīmē austriešu jautrība un dzīves prieks. Šejienes kalni, lejas un ezeru dzelmes spēcīgi atbalso jautro jodleru skaļos saucienus. Še dzirdi dziesmas un mūziku. Te dārzā, pagalmā kopā sanāk jaunieši, dzirkst tautas tērpu spilgtās krāsas, smeldz vijole, dejo, rotaļājas.

Nezinu vai ir vēl Eiropā otra tauta, kuŗa tikpat lielā mērā cienī tautas tērpus, kā jautrā, sirsnīgā un viesmīlīgā austriešu tauta!

Tīri dabīgi, ka Vīne ir civilizētās pasaules mūzikas, dziesmu un izpriecu centrs. Izpriecās Vīni pārspēj Parīze, bet ne dziesmās un mūzikā, pie kam, liekas, Parīzes izpriecas ir duļķainākā satura.

Še vispirms jāpiemin operas un Vīnes pilsētas balles, kuŗām līdzīga nozīme ar mūsu preses balli, kur valda stils, gaume, elegance. 1. maija valsts svētki ir pavasaŗa svētki un pēc savas nozīmes tautas svētki, kur Vīnes ļaudis durvis un sirdis veŗ vaļā skaistās zemes ziedu vilnim, lai dabai varētu līdzi ziedēt dvēseles. Šiem svētkiem līdzīgi ir vīna ražas svētki oktōbrī, kur var redzēt, kā vīni dzirkst acu un glāžu kristallos. Jauki un tāpēc populāri ir izbraucieni brīvā dabā.

Burgteātris, bulvāŗi, mūzeji

Gan izbraucēji paši sarīko, gan jau priekšā atrod citu sarīkotus deju un tautas svētkus brīvā dabā, kur tad atliek tikai sākt riņķot. Pilsētas parkos un dārzos ļaudis pulcina dārzu koncerti. Vīnu pagalmos uzstājas tautas dziedoņi. Pavasaŗos un rudeņos skatus un prātus nodarbina modes revijas. Vīnei rakstu-rīgs iestādījums ir Prāters, kuŗš savu nozīmi nav zaudējis cauri drūmām kaŗa dienām, sūriem pēckaŗa gadiem līdz pat mūsu dienām.

Tur Kurzolona vai Tautas dārza ēnai-

nie līči, kuŗu koki naktī fantastiski apgaismoti un no kuŗu dziļumiem dzīvajiem piebiedroties tiecas baltā marmorā cirstie dzejnieku un komponistu tēli. Tur katru labsajūtas baudītāju zem ziedošiem zariem, ēnainiem kokiem apsēsties vai dejas partneri izraudzīties skubina Šēnbrunnas parka restorāna poetiskais stūrītis, tuvumā karaliskā godība, nogāzē viļņo lapotnes vaiņagi, no ielas uz augšu sniedzas torņu smailes pāri tālumā māj Vīnes meža poezija, visam pāri līst mūzika.

Tur Kobencl pils terase, kuŗa vakaros un naktīs uzbuŗ miljonu pilsētas uguņu teiksmaino mirdzumu. Tur Kālenberga vai Mēdlingas tējas paviljons, kur par dzērienu maksā tikai tāpēc, lai drīkstētu mirkli uzkavēties vietā, kas aizgūtnēm liek tev tvērt brīnišķās, varenās apkārtnes skaistumu.

Mākslas dzīvē vadošā loma slavenajam Burgteātrim, kur bauda ir redzēt viņa greznās, skaistās telpas, bet arī rūpīgi sagatavotās un cienīgiem spēkiem uzticētās izrādes.

Vēl jāpiemin valsts opera, pilsētas teātris, Johanna Štrausa teātris. Par Vīnes vadošo lomu mūzikā cienīgi gādā filharmoniķu, mūzikas draugu, Vīnes skaņu mākslinieku un citi slaveni orķestŗi, un starp dziedātāju vienībām sevišķa loma Stefana doma bērnu korim. No daudzo gleznu izstāžu vietām pazīstamākā ir Mākslinieku nams.

Jo svarīga loma Vīnei kā lielu vēsturisku notikumu glabātājai. Viņa savā laikā ir pieredzējusi romiešu leģionu dzelžainās gaitas. Tuvie kalni atbalsojuši Čingishana mežonīgo ordu dunoņu. Kā ievērojamam centram tai svarīga loma Kārļa Lielā laikā. Še apstājušās turku uzvaras gaitas 16. gadu simteņa otrā pusē un sākusies viņu atkāpšanās. Šī pilsēta ir Marijas Terezijas un prinča Eižena dzīves lielo darbu atspoguļotāja. Viņa ir izauklējusi rokoko karalieni Mariju Antuaneti. Viņa ir krustceļi Napoleona kaŗa gaitās. Še slavenā Vīnes kongresa vieta 1814/15. gadā, kad toreizējie sabiedrotie dalīja Eiropu un Austrija kļuva par pirmās šķiras lielvalsti. Te Meternicha ide-

Šēnbrunnu

jas radījušas Svēto savienību revolucionāru centienu apspiešanai. Te Franča Jozefa I lielu celtniecības darbu, cīņu un pārciesto traģēdiju vieta. Še viņa pēcnācējs piedzīvo bijušās Austroungārijas sabrukumu un sāk savas trimdinieka gaitas, lai svešumā slēgtu acis uz mūžību. Te dzīvojuši, radījuši, priecājušies un cietuši Haidns, Mocarts, Bethovens, Šuberts un slavenie Vīnes valšu un operešu komponisti Lanners un Joh. Strauss. Kā ķeizaru un imperātoru rezidence Vīne glabā lielu mantojumu un atspoguļo varenus notikumus, kāpēc še sevišķi svarīga loma pilīm, dievnamiem, piemineklļiem, mūzejiem, parkiem, lielu cilvēku piedzimšanas, dzīves un nāves vietām. Še dažādi laikmeti un mākslas stili veidojuši slavenus darbus, kur starp gotikas piemineklļiem jāatzīmē Stefana doms, Minoritu baznīca, bet sevišķi daudz Vīne iegūst vēlā baroka laikā, tāpēc arī viņu sauc par baroka pilsētu. Kā ievērojamākie baroka stila piemineklļi jāatzīmē Šēnbrunnas, Belvederas, Lichtenšteina pilis, Nācionālās bibliotēkas celtne, Finansu ministrijas nams. Par varenības un dailes atspoguļotāju Vīne izveidojas Marijas Terezijas un sevišķi Franča Jozefa I laikā.

No daudziem ievērojamiem dievnamiem jāpiemin Stefana doms, kuŗam

Bēthovena piemineklis

pamats likts 12. gadu simtenī, bet kuŗa milzīgo un impozanto celtni veidojuši daudzi gadu simti, uzspiežot sava laikmeta zīmogu un radot ievērojamus piemineķļus, no kuŗiem jo sevišķi jāpiemin lielais zvans, kuŗš liets no uzvarēto turku lielgabaliem un ar kuŗu zvana tikai ievērojamos gadījumos.

Netālu atrodas Kapuciņu ārēji neievērojamais dievnams, kuŗš savās pagraba velvēs glabā 138 Habsburgu-Lotringu valdnieku nama locekļu sarkofagus, no kuŗiem ievērojamākie ir Marijas Terezijas un Franča Jozefa I šķirsti. Neparastas izjūtas pārņem, nokāpjot šo vareno klusētāju ēnainā mītnē. Marmora un zelta spožumā mirdz krāšņā Kārļa baznīca, kuŗa celta kā piemiņas un pateicības dievnams pēc pārciestām mēra briesmām 1713. gadā.

Vīnes svētceļnieku iemīļotā vieta ir Centrālie kapi, kur netālu no galvenās ieejas atrodas Šuberta, Bethovena, Joh. Strausa, Brāmsa, Gluka, Mocarta kapu piemineķļi. Pa šo milzīgo kapsētu izkaisīti daudzu ievērojamu cilvēku kapi, kuŗus sameklēt diezgan grūti, jo vietējie iedzīvotāji nevar lepoties ar labu savu slaveno vīru atdusas vietu pazīšanu.

Pašā pilsētas centrā atrodas varenas mūzeju celtnes. Mākslas mūzejā atrodas Ēģiptes, antikās mākslas, plastikas, mākslas amatniecības nodaļas un gleznu galerijas ar milzīgu vērtību. Netālu Nacionālā bibliotēka ar 2 miljoniem sējumu, kuŗā īpašās krātuvēs glabājas slaveno komponistu, dzejnieku, valstsvīru autografi, manuskripti, rokraksti, attēli. Belvederas pilī atrodas baroka mūzejs un 19. gadu simteņa galerijas. Pils mūzejs, kā iekšēji, tā ārēji bagāts tēliem, gleznām, vēsturisku personu un notikumu lieciniekiem. Sevišķi uzmanību saista Marijas Terezijas un Franča Jozefa I. telpas. Franča Jozefa I vienkāršajā, darba apzīmogotajā rakstāmistabā jūtama šī ārēji impozantā, iekšēji smagu pārdzīvojumu piemeklētā valdnieka dvesma, kuŗš nenogurstoši gādājis par savu Vīnes izdaiļošanu, kuŗš līdzi ar tautu smagi cietis negribētā pasaules kaŗa drūmajos notikumos.

Vīnei raksturīgi ir lielo komponistu mūzeji. Haidna un Šuberta mūzejos atrodas attēli, vēstules, manuskripti, instrumenti, Šuberta brilles, pirmiespiedumi, kurpretī par Bethovenu stāsta tikai nama ārējie mūri Heiligenstadtē.

Daudz Vīnē krāšņu namu, plašu bulvāŗu, greznu ielu, parku un piemineķļu. Pilsētas, Tautas, Rātsnams, Švarcenbergas, Pils parkos atrodam brīnišķus piemineķļus Bethovenam, Šubertam, Mocartam, Haidnam, Brāmsam, Joh. Strausam, Ģētem, Marijai Terezijai, princim Eiženam.

Pilsētas tuvumā atrodas Fišera fon Erlacha celtā Šēnbrunnas pils, kuŗā ievērojama ir Marijas Antuanetes zāle un Napoleona I telpa, kur lielais kaŗa vadonis uzturējies 1805. un 1809. gadā un kur miris viņa dēls. Skaists ir pils parks ar dīķiem, strūklakām, koku un puķu grupām. Parkā atrodas 32 statujas un vairāki lieli grupu veidojumi.

Neliels, bet daiļš ir Belvederas dārzs, un šo pili atzīst par vienu no visskaistākām baroka stila celtnēm. To cēlis Lukas fon Hildebrandts princim Eiženam. Sevišķi še saista grezni iekārtotas telpas,

neaizmirstamie skati no pils logiem, balkoniem un dārza.

Ērti sasniedzama ir Mēdlinga — vēsturisku notikumu vieta, ar varenām klinšu aizām, kalnu grēdām, pilsdrupām, pieminekļiem, piem., Huzāru templi, kurš celts firsta Lichtenšteina kritušajiem kareivjiem. Ļoti interesanta ir vecā Lichtenšteinas pils ar augstiem torņiem, senlaiku iekārtu un ieročiem. Mēdlinga bijusi iemīļota uzturēšanās vieta Bethovenam.

Pirms pāris gadiem ir atklāta Vīnes meža augstienes šoseja, kuŗa saulainās dienās līdzinās plūstošam strautam, jo daudz ir to, kuŗi steidzas še atrodamo skaistumu apbrīnot.

Jo augstāk kāpjam, jo plašāks un varenāks skats, līdz, Kālenberga virsotni sasniedzis, apstājies tveŗamās varenības apbrīnā: aiz muguras Vīnes meža koku vainagi, tālāk tuvējo Alpu grēdas, lejā Donavas platā straume, Marchfeldas līdzenums, kur izcīnītas daudzas slavenas kaujas, vīnu dārzi, alejas un dziļumā miljonu pilsēta ar saviem torņiem, pilīm, parkiem, bulvāriem, namu mudžekli. Līdzīgs skats atveŗas no 423 m augstā Leopoldsberga. Stundām ilgi baudi šo skaistumu un varenību, lai tad kluss un aplaimots soļotu lejup cauri Štrausa melodiju piešalktam mežam, atzīstot — daiļa esi tu, dziesmu un mūzikas dvēsele Vīne.

Ceļš no Vīnes uz Zalcburgu ved gar gleznajiem Donavas krastiem, kur daudz dārzu, kalnāju, klosteŗu, dievnamu, piļu un māju. Jo tuvāk Zalcburgai, jo varenākas iznirst Alpu galotnes. Tur, kur vilciens apstājas itkā īsai atpūtai tālākā grūtā kalnu ceļa pārvarēšanai, daudzi to atstāj, lai uzkavētos Zalcburgā. Ja mūsu uzmanību saista kalni, tad paceļam skatu un ieraugām tuvo Gaisbergu, uzkāpjam Mēnchsbergā, kur atveŗas skats uz tuvo milzeņu sniegu klātām galotnēm. Tomēr arī svešinieka uzmanību ātri vien saista Zalcburgas dievnami, torņi, kapellas, zvani, tēli, krusti, mūki, priesteŗi, svētceļnieki, kuŗi še sastopami uz katra

Zalcburga

soļa. Kapucīnu kalnā un Maria Plēn svētceļotāju vietā drāmatiskos vilcienos attēlots Kristus ciešanas tēls. Zvanu skaņas un spēles, draudze un dažādie dievkalpojumi, baznīcas, ļaužu tērpi, sinodes, konferences, apspriedes, pilis un pieminekļi uz katra soļa še atgādina to, ka šī pilsētiņa ir bijusi un joprojām ir Romas baznīcas archibīskapu rezidence vācu zemēs. Klintī cirstās katakombās šejienieši rāda akmenī izveidotu telpu, kuŗa esot pirmā kristīgo baznīca vācu zemēs.

Zalcachas krastos jaukas promenādes un apstādījumi. 1286 m augstais Gaisbergs no kalnā kāpējiem prasa lielu piepūlēšanos, jo viņa ceļu posmi ir gaŗi, stāvi, akmeņaini, bet galotnē atveŗas brīnišķs skats uz visu apkārtni, sevišķi Zalckammergūtas ezeru zemi. Uz romantiskajām Hellbrunnas un Klesheimas pilīm ved varenas liepu un kastaņu alejas, kuŗas izbeidzas krāšņos parkos. Hellbrunnā pārsteigumus sagādā ūdens ērģeles un dažādas strūklas, kā arī zivīm ārkārtīgi bagātie dīķi. No Zalcburgas apkārtnes ievērojamām vietām jāpiemin Halleina, kur atrodas kokgriezēju skola. Koka un kaula rotas lietu izstrādājumi šeit lielā cieņā.

Vilciens bieži traucas cauri tuneļiem, pāri stāvu klinšu nogāzēm un tiltiem, kur no dziļumiem uz augšu sniedzas torņi un koku galotnes, kur bangaini lejup traucas kalnu strauti. Pēc kalnu vientulības ir tikai Bodena ezera plašums un mirdzums un ar patiku uzkavējies jaukās Bregencas viesmīlīgos ļaudīs, lai pēc īsas atpūtas sekotu aicinājumam citās zemēs un ļaudīs.

Augļu standartkasti veidojot

Gatavojaties piecciņām

H. KALMIŅŠ

Augļu kastes pagatavošana. No trim augļu standartkastēm, kuŗu lielums pēc iesaiņojamo augļu daudzuma ir 25, 32 un 50 kg, mazpulku pieccīņās jāgatavo vienīgi lielākās (50 kg kastes). Standartkastes šai lielumā jau plaši lietā nevien augļu iesaiņošanai un pārsūtīšanai, bet tās noder augļu uzglabāšanai un lietājamas arī augļu novākšanai ražas laikā.

Kasti gatavo no sausiem egļu vai priežu dēlīšiem. Tos var izzāģēt no malkas bluķiem, kam jābūt vismaz 85 cm gariem. Kastu galu dēlīši ir īsāki un to iegūšanai var izlietāt arī īsākus bluķus. Te labi noder parastie malkas bluķi. Dēlīšu iegūšanai nevar lietāt ietrunējušus vai pārāk sasutušus bluķus, kas visbiežāk atgadas ar priežu bluķiem, ja tie vasarā palikuši nemizoti. Tādi dēlīši kastu gatavošanai nav lietojami.

Lielajās kastu fabrikās dēlīšus gatavo īpašās apļa zāģa mašīnās, kas labi nodrošinātas pret varbūtējiem nelaimes gadījumiem, bet dēlīšus var izzāģēt arī parastā jumtu dēlīšu mašīnā, darbu uzticot zāģēšanas darba pratējiem. Kastu dēlīšu izstrādāšanas paņēmiens gluži tāds pat, kā jumta dēlīšus sagatavojot, tikai dēlīšu biezums jāpiemēro augļu kastes dēlīšu izmēriem. Parastajos gateros izzāģētie dēļi par bieziem. No tiem augļu kastes iznāk pārāk smagas. Dažreiz gan parasts, baļķus zāģējot, kādu dēli laist plānāku. Ja dēlis ir ne vairāk kā 1,5 cm biezs, to var lietāt augļu kastes materiālam.

Izvēlētās augļu kastes pagatavošanai vajadzīgi:

materiāli: 30 gb dēlīši (platāki un šaurāki, dažāda garuma),
105 gb naglas (5 cm garas — Nr. 13) un 3,5 m mīkstas dzelzs stiepules (Nr. 18 vai Nr. 17),

darba rīki:
darba galds
veseris (ap 500g smags, vēlams ar iešķeltu galu, naglu izvilkšanai) un
dzelzs stienis (ap 50—60 cm garš, 7—8 cm plats un 1 cm biezs) naglu galu atliekšanai.

50 kg augļu kastes izmēri, mērojot pa iekšpusi, šādi: garums 76,5 cm
platums 45,5 cm un
dziļums 35,5 cm.

Ieskatoties sīkāk materiālu izmēru sarakstā (sk. tabulu „Kastes dēlīšu izmēri" 71. lpp.), atradīsim, ka pēc biezuma visi dēlīši iedalāmi divās kopās: 1) materiāli kastes galiem 1,5 cm biezi un 2) materiāli pārējām kastes daļām 1,2—1,3 cm biezi. Bluķus apstrādājot, tos apstrādā vajadzīgos platumos, kādu pavisam tikai trīs. Tā tad zāģis jāpārstāda tikai 5 reizes. Dēlīšu garumu noteic bluķu garums. Bluķi jāsazāģē dažus centimetrus garāki, lai vēlāk, galus aplīdzinot taisnā lenķī, dēlīši neiznāktu par īsiem. Īsāko izmēru dēlīšus var zāģēt divus garumus kopā, piem., 35,5 cm garos dēlīšus kastu apmalēm (no parasta garuma malkas), un tad sadalīt vajadzīgos garumos.

Kastes gatavošanai labi noder īpašas palīgierīces (veidņi). Tās lietājot, vis-

Darba rīki: Dzelzs stienis, veserītis un kniebes

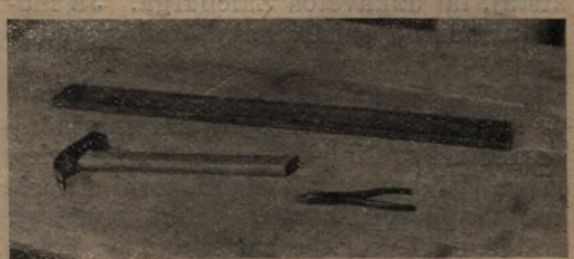

maz sākumā, darbs sekmīgāks un akurātāks. Vēlāk, kad darba paņēmieni jau labi zināmi un ierasti, palīgierīces var nelietāt. Vienīgi tad, ja palīgierīces būtu sevišķi pilnīgi izveidotas, darbs ar tām būtu ražīgāks. Mūsu mērķis un uzdevums, turpretim, ir ar vienkāršākiem līdzekļiem sasniegt iespējamāko akurātību un darba ražību, izlietājot tikai nepieciešamos darba rīkus: veseri — naglošanai, dzelzs stieni — naglu galu atliekšanai un vēl dažus liekus dēlīšus — balstam.

Šāds «šķirsts» augļu pārsūtīšanai nepiemērots

Kastes galu pagatavošanai sākumā lietāsim palīgierīci, kas atgādina ļoti lēzenu kastīti. Tās iekšējie izmēri 35,5 cm × 45,5 cm, t. i. tā ir tik liela, cik liels vajadzīgs kastes gals. Palīgierīcē ieguldām iepriekš sagatavotos 4 gab. kastes gala apmales dēlīšus tā, lai tie atrastos cieši pie palīgierīces malām. Virs šiem liek 3 gab. kastes gala dēlīšus. Malējos izvirza līdz palīgierīces malām, bet ar vidējo vienlīdzīgi

Kastes dēlīšu izmēri:

Kastes daļu un dēlīšu apraksts	Skaits	Izmēri cm			Piezīmes
		Garums	Platums	Biezums	
1. Kastes galiem:					
a) dēlīši	6	45,5	11,5	1,5	Materiāli abiem kastes galiem.
b) dēlīši galu apmalēm	8	35,5	5	1,5	
2. Sāniem, dēlīši .	6	82,5	11,5	1,2—1,3	Materiāli abiem kastes sāniem.
3. Dibenam	4	82,5	10,5—10,7	1,2—1,3	Var būt arī platāki dēļi, tad to pēc skaita mazāk 3 — gab., katrs 14,5 cm plats.
4. Vākam:					
a) vāka dēlīši .	4	82,5	10,5—10,7	1,2—1,3	
b) dēlīši vāka galu nostiprināšanai	2	45	5	1,2—1,3	

Materiāls vienai kastei: dēlīši, naglas un stiepule

50 kg augļu standartkaste ar vāku

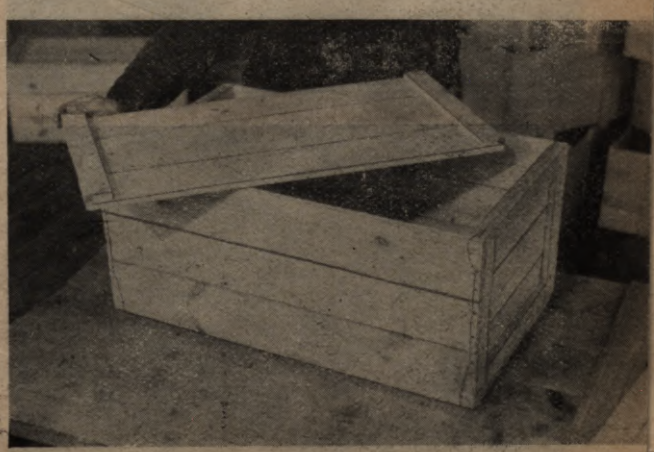

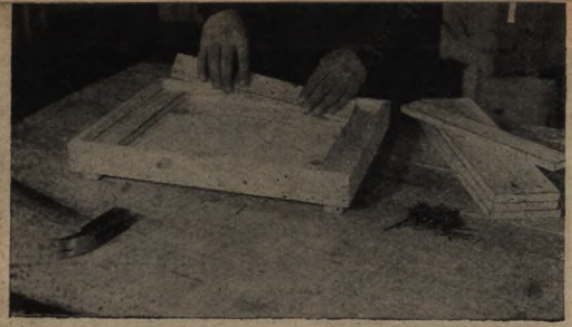

sadala brīvo telpu, lai kastes galā izveidotos divas vienāda platuma spraugas. Tagad varam sākt naglojumu. Naglas dzen ieslīpi (ne tā,kā parasti), naglas smaili turot uz savu pusi, un neiedzen līdz galvai, lai tās vēl neizietu cauri apakšā novietotiem apmales dēlīšiem. Vispirms pienaglo vienu malējo dēlīti, katrā galā ar 2 naglām. Tad pagriežam palīgierīci otrādi (par 180°) un pienaglojam atlikušos divus dēlīšus — vispirms malējo, tad vidējo — tāpat katru ar 2 naglām (tās dzenot ieslīpi). Jāraugās uz to, lai naglojums nebūtu vienā rindā, bet gan pamīšus, tad kastes gals būs stabils, neļodzīsies. Ērtības un veiklības labad papriekš abus dēlīšus pienaglo vienā pusē, tad — otrā. Vēl sanaglojam dēlīšus atlikušajās brīvajās malās, katrā ar 4 naglām, tāpat dzenot ieslīpi un pamīšus. Kad tas padarīts, pusgatavo kastes galu izceļam no veidņa. Tagad vienu kastes galu novietojam gareniski uz dzelzs stieņa un ar strauju, asu veserīša sitienu vienu pēc otras iedzenam visas naglas līdz galvām. Līdzīgi apstrādājam arī citas naglas. Sitiena brīdī slīpi iedzītās naglas gals, atduroties pret dzelzs stieni, atliecas uz koka pusi un, sitiena spēkam turpinoties, naglas gals ieliecas kokā. Pirmais kastes gals nu ir pagatavots. Līdzīgi šim jāpagatavo vēl otrs, un tad varēsim veidot augļu kastes stāvu.

Kastes veidošana. Pagatavotos kastes galus ievieto atkal īpašā pa-

1. Palīgierīcē iegulda kastes gala apmales dēlīšus

2. Virs apmales dēlīšiem novieto kastes gala dēlīšus. Ar vidējo vienlīdzīgi sadala brīvo telpu, lai izveidotos divas vienāda platuma spraugas

3. Naglas dzen ieslīpi, to smailes vēršot uz savu pusi, bet naglas vēl pilnīgi neiedzen

4. Kastes gala naglojumā redzams naglu slīpais stāvoklis

5. Pusgatavā kastes gala malas, vienu pēc otras, novieto gareniski uz dzelzs stieņa un ar asu veserīša sitienu iedzen naglas līdz galvām

līgierīcē tā, lai viena no šaurākām malām atrastos uz augšu. Pie tām jāpiesit 3 sānu dēlīši. Malējie sānu dēlīši jānoliek līdz pašai malai un ar vidējo jāizlīdzina brīvā telpa, lai spraugas starp dēlīšiem būtu vienādas. Tad sākam naglot. Katrā sānu dēlītī dzenam 2 naglas. Vispirms sāksim ar malējiem. Naglas tomēr neiedzenam pavisam, bet atstājam 1—1,5 cm pāri. Tad nogriežam 2 gab. 1,75 m gaŗus mīkstas dzelzs stiepules gabalus. Tos aptin ap naglu brīvajiem galiem katrā pusē savu. Abus stiepuļu tinumus sākam vienā malā, te atstājot apmēram 15 cm gaŗus brīvus galus. Stiepuli ap naglām arvien tin tā, lai tās krustojums atrastos uz kastes vidus pusi, ne uz āru (kastes gala pusi). Katrai naglai stiepuli aptin tikai v i e n u r e i z i un naglu tūliņ iedzen, bet nevis tā, ka stiepuli aptin pēc kārtas visām naglām, un tad pēc kārtas tās iedzen līdz galvām. Tā rīkojoties, stiepule paliek vaļīga un tik labi nepilda savu uzdevumu — nedod kastei vajadzīgo stingrumu. Kad abos galos stiepule aptīta un pienaglota, tās brīvos galus atstājam tāpat, pusveidoto kastes stāvu izceļam no palīgierīces un noliekam ar piesistiem sāniem tieši uz darba galda. Tad virs galiem liekam 3 atlikušos sānu dēlīšus, tos izretinām un izlīdzinām, un sākam naglot. Arī tagad naglas atstājam pusiedzītas, bet stiepuli ap tām netinam. Vēl iepriekš jāpienaglo dibena dēlīši, kālab kastes stāvu sagāžam „uz mutes". Dibena dēlīši jāpiesit tai pusē, kuŗai tuvāk atrodas stiepuļu gaŗie gali. Arī dibena dēlīšos katrā galā dzen

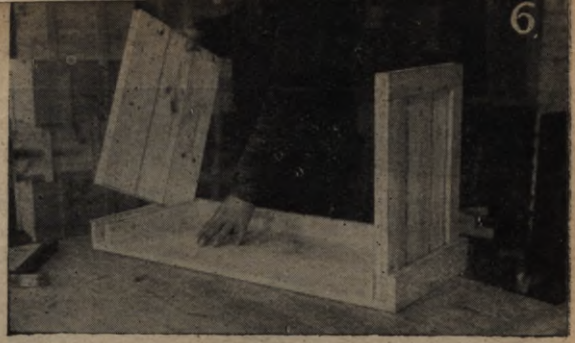

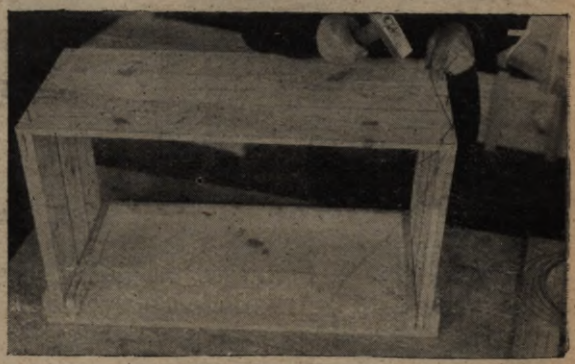

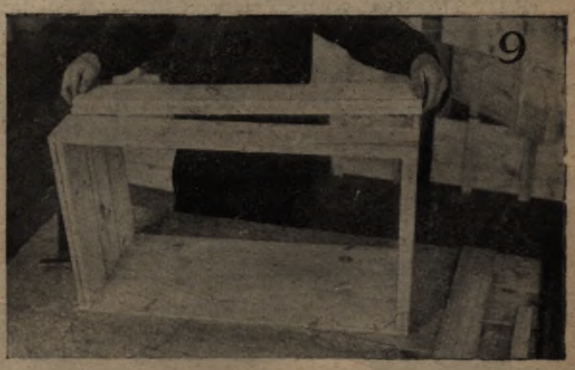

6. Pagatavotos kastes galus ievieto īpašā palīgierīcē tā, lai viena no šaurākām malām atrastos uz augšu

7. Pie galiem 3 sānu dēlīšus un iesāk apstiepuļojumu

8. Ap katru naglu stiepuli tin tikai vienu reizi un naglu tūliņ iedzen līdz galvai

9. Pusveidoto kastes stāvu izceļ no palīgierīces, noliek ar piesistiem sāniem tieši uz darba galda un virs galiem uzliek atlikušos 3 sānu dēlīšus un piesit

10. Pāri kastes dibenam un sāniem abos galos turpina apstiepuļojumu

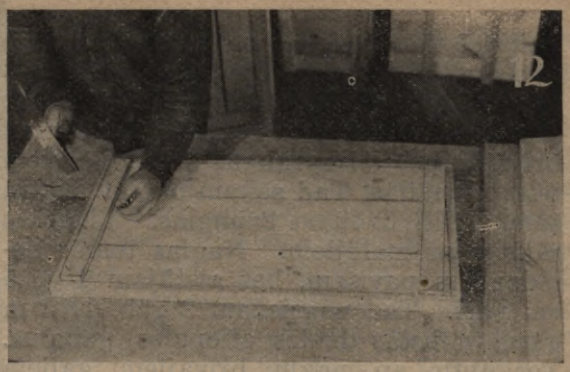

2 naglas. Te jāievēro, ka malējie dibena dēlīši jāpiesit 2—3 mm no kastes malas. Tas tādēļ, lai arī kastes apakšmalās, starp rāmjiem un dibenu izveidotos sprauga. Spraugām arī jābūt kastes dibenā.

Ja pareizi būsim dibena dēlīšus piesituši, tad attālums starp malējiem dibena dēlīšiem būs 45 cm (nevis 45,5 cm). Arī dibena dēlīšus pienaglojot, naglas nedzen līdz galvām. Tagad varam turpināt apstiepuļojumu — pāri kastes dibenam un otriem sāniem. Brīvos stiepules galus visos četros kastes stūros „atsienam", katrā stūrī virsējos gala dēlīšos iedzenot pa naglai, ap to d i v a s r e i z e s aptinot stiepuli un tad naglu iedzenot. Atlikušos stiepules galus „griež ap naglas galvu" tik ilgi, kamēr tie nolūzt. Apstiepuļojums top daudz stingrāks, ja naglas dzen ieslīpi — tajā virzienā, uz kuŗu vēlams stiepuli pievilkt. Tas arī jāievēro, pienaglojot sānu un dibena dēlīšus.

Augļu kaste nu ir pagatavota. Vēl tikai jāsanaglo vāks. Tā pagatavošanai lietāsim atkal palīgierīci — veidni, kāds bija kastes gala pagatavošanai, bet šīs palīgierīces izmēri būs 82,5×45 cm. Vāka pagatavošana līdzīga kastes galu pagatavošanai, tikai tagad veidnī vispirms guldīsim v ā k a d ē l ī š u s — tāpat malējos izbīdot līdz malai un vidējos izretinot, lai starp tiem spraugas būtu vienāda platuma. Virs tiem uzliekam un piesitam v ā k a g a l a d ē l ī š u s, tos novietojot līdz vāka dēlīšu galiem.

Kad kastes vāks pagatavots, mūsu uzdevums ir galā. Tad atliek tikai gaidīt ražas laiku, kad vajadzēs augļus sūtīt tirgū.

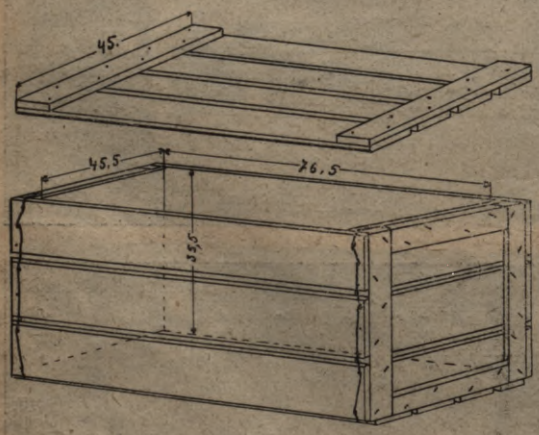

11. Brīvos stiepules galus kastes stūros »atsien«

12. Vāku pagatavo palīgierīcē, apakšā ieguldot pašus vāka dēlīšus un virs tiem piesit vāka gala dēlīšus

Apakšā 50 kg augļu standartkastes techniskais zīmējums

Cidonija

Pildītie ceriņi

Necirptie dzīvžogi aizvieto puķes

Agr. A. KALNIŅA

Dzīvžogus stādot, jāzina, vai mēs viņus vēlamies cirpt, vai arī audzēt necirptus, jo katram dzīvžogu veidam ir savi vislabāk piemēroti augi.

Lauku mājās, šķiet, piemērotāki būs necirptie dzīvžogi aiz sekojošiem iemesliem.

1. Cirptie dzīvžogi prasa vairāk darba, jo vairākas reizes vasarā viņi rūpīgi jāapcērpj ar lielajām dārza šķērēm. Nekopti cirptie dzīvžogi atstāj nekārtīgu un traucējošu iespaidu. Vasarā parastā lauku sētā ir tik daudz svarīgāka un neatliekamāka darba, ka reti pietiek laika dzīvžoga kārtīgai apkopšanai.

2. Necirptie dzīvžogi izskatās dabīgāki, dzīvāki, vairāk piemēroti nemākslotai lauku apkārtnei. Cirptie

Jasmini

Augšā: vienkāršā roze un deicija. Apakšā spireja

dzīvžogi bez ziediem, bez augļiem ir it kā aukstāki, nedzīvāki, it kā vairāk piemēroti pilsētu un vasarnīcu dārziem. Dārziem, kuŗi domāti ļaužu atpūtai, staigājot pa celiņiem, vai arī sēžot uz soliem, bet ne brīvai skraidīšanai pa zāli vai arī gulēšanai zem smaržīga krūma vai koka.

Bet, rīkojot dārzu lauku sētā, jādomā taisni par to, lai dārzs dotu atpūtu īsajos pusdienas starplaikos, lai tajā varētu labi justies arī darba drēbēs. Lai košuma dārzs nebūtu daudz darba un naudas prasošs stūrītis ar desmitiem dažādu grūti audzējamu puķu, ar glīti pēc šņores nocirptiem žogiem, kuŗā varētu pastaigāties tikai svētdienas vai svētku drēbēs tērpti cilvēki.

Nebūt negribu noliegt arī tādu dārzu skaistumu, bet domāju, ka šādi dārzi būtu rīkojami tikai lielākās mājās, kur laiks un līdzekļi atļauj viņus pienācīgi apkopt, un kur ir cilvēki, kas var šos dārzus izmantot savā ikdienas dzīvē.

3. Necirptie dzīvžogi pa daļai aizvieto puķes, dodot mums ziedus dažādā gada laikā. Tā piem., agri pavasarī ar skaistiem, sārtiem ziediem mūs apgādā japāņu cidōnija (Chaenomeles japonica), mazliet vēlāk parastie, vai arī potētie ceriņi. Vasaras sākumā baltiem ziediem zied dažādas spirējas (Spiraea argota un Spiraea Vanhouttei), vēlāk parastie vai arī lielziedīgie neīstie jasmīni (Philadelphus coronarius un Ph. grandiflorus).

Ļoti skaistus, zemus dzīvžogus veido mazais jasmīns (Philadelphus Lemoinei erctus) un mazā deicija (Deutzia gracilis), kā arī vēlu rudenī rozā ziediem ziedošā Spiraea bumelda. Neaizmirsīsim arī visiem tik labi pazīstamo iedzelteniem, smaržīgiem ziediem ziedošo maijrozīti (Rosa spinossisima) un vienkāršo jeb ābeļu rozi (Rosa rugosa).

4. No necirptiem dzīvžogiem var izmantot arī augļus. Kā vērtīgākie būtu minami vienkāršās rozes (Rosa ru-

gosa) augļi, kuŗi ļoti bagāti C vitamīna satura ziņā, un kuŗus ļoti labi var izmantot mājturībā, pagatavojot no viņiem ievārījumu.

Arī japāņu cidōnijas (Chaenomeles japonica) augļus var izmantot mājturībā. Tie atgādina mazus zaļganus citroniņus. Viņi ir ļoti smaržīgi un izlietojami gan kā piedevas pie citiem ievārījumiem, piedodot tiem ļoti patīkamu aromātu, gan arī patstāvīgas želejas pagatavošanai.

5. Necirptie dzīvžogi vērtīgi arī kā medus augi, sevišķi medus augiem nabagos apvidos.

Tā tad necirptie dzīvžogi pilda ne tikai savu tiešo uzdevumu — nožogo ceļus, puķu dēstījumus, vienu dārza daļu no otras, pašu dārzu no ceļiem un laukiem, bet apgādā bitītes ar medu un mūs ar skaistiem, smaržīgiem ziediem un vērtīgiem augļiem.

Atpūtas stūrītis

Vēstule draugiem

ARV. SPROĢIS

Draugi, nesodiet tos, kas nespēj strauji uzkāpt kalnā — ne katram dotas stipras kājas. Sodīt var tikai tos, kas pirmajā neveiksmē kāpj lejup un kalnā kāpējiem aizsprosto ceļu.

Draugi, ja arī sodu kāds pelnījis, labāk tomēr piedodiet. Jauniem tādēļ, ka viņiem vēl nav spēka, veciem — ka viņu spēks izsīcis.

Bet nepiedodiet tikai vienam — sev. Ja esiet jauns, sakiet: „Daudzi veci viri sasniedz saules apmirdzēto kalna virsotni; kādēļ es, jaunības pilns, to nespētu?" Ja esiet vecs, sakiet: „Daudzi tādi, kam maz piedzīvojumu un zināšanu, sasniedz galotni; kādēļ es, ar savām ilgus gadus krātām zinībām lai būtu sliktāks?"

Ja šādi vārdi Jums visiem līdzi ies dzīvē, Jūs baidīsaties kāpt kaut soli lejup, jo kauns sava „es" priekšā par gaidāmo neveiksmi. Jūs vedīs augšup. Jau pirmie panākumi Jūsu sirdī iedegs ticības guni. Un ar to uzvar arvien.

Aiz saules ceļos

Mūsu mīļais mazpulka dalībnieks

Arnolds Stumbiņš

miris š. g. 7. janvārī.

Viņa piemiņu glabās

363. Biržu-Bērzgala mazpulks.

S. g. 19. janvārī miris mūsu mazpulka dalībnieks, saimes vecākais

Edgars Auziņš

Viņu neaizmirsīs **172. Jeŗu-Oleru mazpulks.**

121. Ērgļu mazpulka dalībniece

Gaida Bērziņš,

dzim. 1922. g. 23. aprīlī, šķīrās no Madonas ģimnazijas š. g. 24. janvārī.

Izvadot uz tēvu mājām un debess tēviņu savu ziemas darbu līdzgaitnieci, par viņu sēro

77. Madonas ģimnazijas un 121. Ērgļu mazpulks.

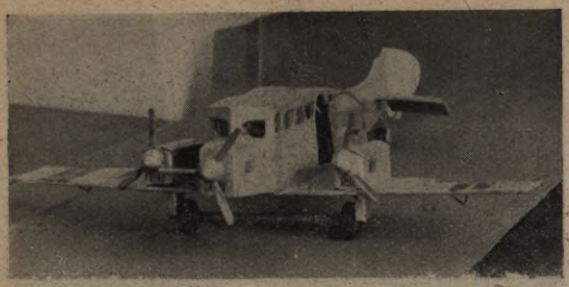

Lielāku vērību latviskiem rokdarbiem

J. ĀDAMSONS

Rokdarbiem ir liela nozīme bērna garīgā un fiziskā attīstībā, tie attīsta paškdarbību, rada darba prieku, mīlestību un interesi par priekšmeta formu, attīsta domāšanu, redzi, tausti, gaumi, izturību, neatlaidību. Attīsta pirkstu, roku un visa ķermeņa muskulatūru. Dod konstruktīvo jeb pamatformas un dailes izjūtu.

Rodas jautājums, — kādus rokdarbus mazpulkos izgatavot? Paraugu ir ļoti daudz, bet vai visi tie ir piemēroti? Katrai tautai ir sava īpatna kā formas, tā krāsu sajūta, kuŗu tā uzglabā kā neatņemamu balvu no paaudzes uz paaudzi. Mazotnē, tēva mājās un tās apkārtnē, nākdams sakaros ar dažādiem priekšmetiem, izjuzdams to formas, krāsas, parašas, tas iegūst jau jēdzienu par tautas īpatnībām, gaumi un stilu. Lai gan latvieši ir zemkopju un lopkopju tauta, tomēr latvietis ir arī bijis ļoti labs daiļamatnieks, ar labi izkoptu gaumi. Visas mūsu amatniecības izstrādājumos pamatā jāliek senās etnogrāfiskās pamatformas. Centīsimies tās pilnīgi izprast, papildināsim, meklēsim jaunus izteiksmes

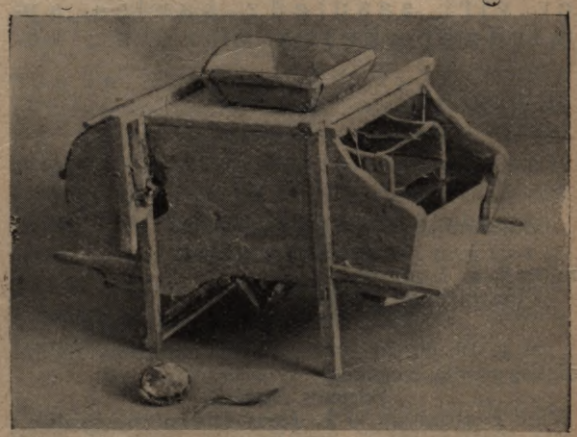

veidus, piemērotus tagadnes laikmetam un mūsu kultūras līmenim. Ar to, ka mēs svešās pamatformās ievietosim latviskus ornamentus, mēs nebūsim nekādā ziņā panākuši ko latvisku, taisni otrādi, mēs būsim kā vienu, tā otru neattaisnojamā kārtā sakropļojuši. Vienīgi latviskās pamatformas ir tiešās to ornamenta nesējas. Latvietis vienmēr centies praktisko savienot ar daiļo un tādēļ, mazpulku dalībnieki, lai visi mūsu pagatavotie priekšmeti būtu praktiski, daiļi un piemēroti latviskai gaumei. Neņemsim paraugus no svešām zemēm, bet meklēsim paši savās mājās, un mēs atradīsim daudz piemērota un ierosinoša mūsu vajadzībām un gaumei. Lai gan mūsu zeme nav visai bagāta koku sugām, kuŗas būtu derīgas lietišķās mākslas un amatniecības darbiem, tad tomēr, vai nu aiz nezināšanas, vai cita kāda iemesla, šim nolūkam derīgi materiāli tiek bojāti un likti novārtā.

Tā bumbuļainie bērza un oša kluči mētājas pa sētsvidu, vai arī vienkārši tiek atstāti mežā sapūšanai, jo tos nav iespējams mājās sazāģēt, nedz saskaldīt. Gaterī sazāģēti, tie dod ļoti labu materiālu sīkākiem amatniecības izstrādājumiem. Tāpat gobu, ābeli un bumbieri vienkārši sazāģē malkai, kaut tie ir līdzvērtīgi dārgajiem ārzemju kokiem. Kaut arī no vienkārša materiāla, bet tas ir paša ražots, latviskā stilā, būs mums mīļāks un tuvāks. Būtu vēlams, lai mazpulka telpas, kā arī katra dalībnieka mājas, it sevišķi tiem, kam sava telpa, būtu iekārtotas tiešām latviskā garā. Telpas, sienas un galdi lai nebūtu piekrauti ar dažādiem nevajadzīgiem, mūsu apkārtnei un gaumei nepiemērotiem priekšmetiem. Katram izgatavotam priekšmetam jābūt praktiskam un izturīgam. Ma-

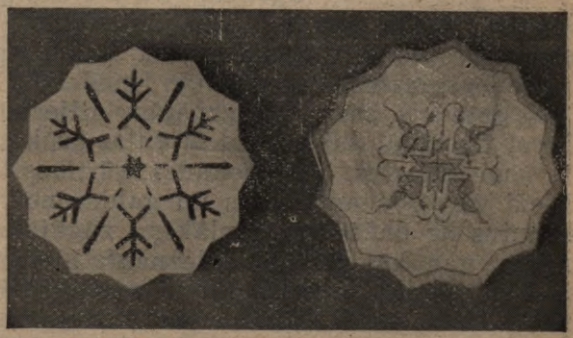

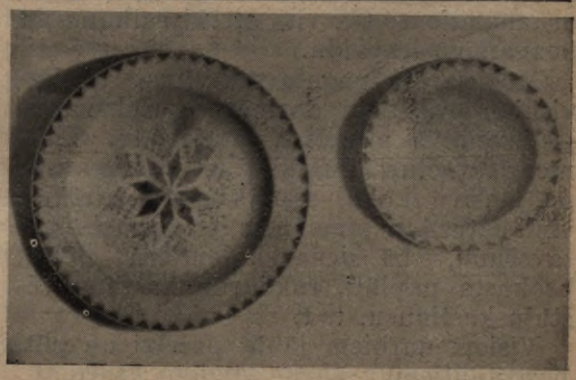

Pa kreisi: Negaumīgi darba paraugi. Lidmašīnc, kuŗai nav nekādas nozīmes kā modelim. Bieži redzamie »enzecu« ornamentiem rotāti bilžu rāmji. Salkanās zāģētās »gleznas«. Augļu vāze, kuŗā, kā redzams, augļus gan nevar ievietot. Vētījamā »mašīna«, kuŗai jau priekš lietošanas »nobirušas« daļas.

Pa labi: Labi darbi no piemērota materiāla, izņemot ar »sirdīm« zīmēto brokastu paplāti.

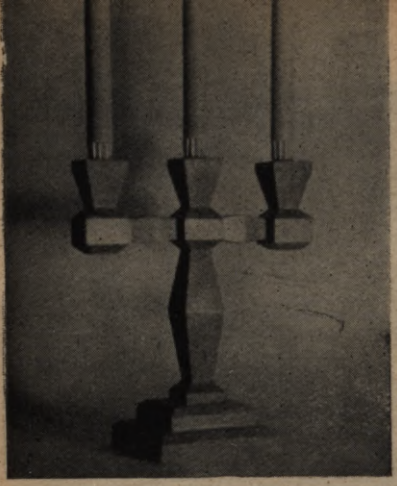

Glīts, latvisks svečturis

Glīta bērnu istabas iekārta

Glīts ar latviskiem rakstiem 3 vietīgs krēsls un ēdamgalds

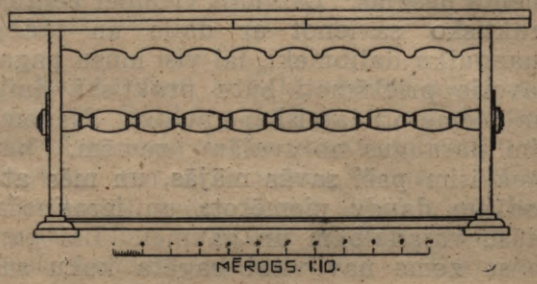

šīnu un darba rīku modelim jāatbilst visās daļās pilnīgi oriģinālam, tik zināmas reizes pamazinātam; tādam modelim, kas gatavots bez savstarpējām attiecībām, tik tādēļ, lai tas vai tā daļas „rūktu" un grieztos, nav nekādas vērtības. Bieži vien redzam sienas un galdus nokrautus ar dažādiem saplākšņu zāģējumiem, gan kā zāģētas „gleznas", bilžu rāmjus, augļu vāzes, tintnīcas, svečturus u. t. t., ar neizprotamiem „enzeces" ornamentiem; tas viss atstāj salkanu un bezgaršīgu iespaidu.

Mēs varam pagatavot glītus, ar latviskiem rakstiem darinātus priekšmetus — izvēloties piemērotu materiālu. Tintnīcas, svečturi, augļu vāzes jāizgatavo no masīva koka, saplākšņiem atstājot viņu izturībai piemērotu priekšmetu gatavošanu, kā sienas kalendāra dēlīti, brokasta paplāti, rokdarbu kastiņu, vēstuļu kastiņu u. t. t.

Visiem darbiem jābūt precīzi un glīti nostrādātiem.

Sacensībās gatavojamie ēdieni

J. ZAULA

Teorija

Mazpulku dalībnieces, ja esat nodomājušas šo vasaru piedalīties ēdienu gatavošanas sacensībās, tad vingrinaties un mācaties labi cītīgi vai nu skolas vai mājas virtuvē. Kamēr darbs vēl tik veikli neķiŗas, strādājiet lēni, ar apdomu. Cenšaties visu padarīt kārtīgi un tīri. Lai viss tiešām tā izdotos, tad ievērojiet visus tālāk minētos noteikumus.

Pirms ēdienu gatavošanas noliksim virtuvē visu lieko, nevajadzīgo pie malas, pārbaudīsim, vai pavards, galdi, grīda un visi vajadzīgie darba rīki der lietošanai un ir tīri. Pārliecināsimies, vai ūdens un malka ir pietiekoši sagādāti. Tad apsiesim sev tīru, vislabākais baltu, priekšautu, ap galvu baltu drāniņu. Rokas nomazgāsim labi rūpīgi siltā ūdenī (ieteicams ar zaļām ziepēm un suku), tad saliksim parocīgi visus vajadzīgos produktus un darba rīkus, pārdomāsim darba gaitu un sāksim strādāt.

Sakņu piena zupa.

Vajadzīgie darba rīki: katls, litra mērs, piena trauks, sakņu dēlītis, sakņu nazis, bļoda, dakšiņa, ēdamkaŗote, koka kaŗote, zupas trauks, smeļamais kauss, atkritumu spainis, trauku mazgājamais trauks, trauku mazgājamā suka, rīku lupata, zaļās ziepes.

Produkti 3 personām:
Udens — 3/4 l
Piens — 3/4 l
Kartupeļi — 300 g
Burkāni — 150 g
Zirņi — 150 g
Kv. milti — 1 nolīdz. ēd. kaŗote
Sviests — 1 tējkaŗote
Sk. krējums — 1 tējkaŗote
Sāls — pēc garšas.

Paskaidrojums par produktu samēriem.

Piena zupas gatavo no pilnpiena un ūdens, vai arī no vājpiena. Ja zupu vāra vājpienā, tad ieteicams katliņu pirms karsēšanas izziest ar sviestu, citādi vājpiens var ātri piedegt.

Šķidrumu aprēķina ½ l vienai personai.

Kā piedevas piena zupām var būt labības produkti (piem., putraimi, grūbas, mannā u. c.), saknes (kartupeļi, kāposti, burkāni u. c.) vai arī abu šo uzturvielu grupas. Ja lieto labības produktus vien, tos aprēķina 15—25 g vienai personai (žāv. pākšaugu 40 g), bet saknes vien lietojot, tās aprēķina 200 g vienai personai. Ja vienā zupā liekam produktus no abām uzturvielu grupām, tad aprēķina no katras grupas pusi no devas vienai personai (piem., vārot ķirbju piena zupu ar grūbām, aprēķina šādi — ķirbji 200 g : 2 = 100 g un grūbas 20 g : 2 = 10 g vienai personai. Piena zupā var likt dažādas saknes (piem., kartupeļus, burkānus un svaigos zirnīšus), tad ņem no katrām saknēm pēc vēlēšanās ar tādu aprēķinu, lai visas kopā būtu 200 g vienai personai.

Iepriekš minētai piena zupai ir paredzēti kartupeļi, burkāni un zirnīši, bet vienu vai otru no šiem augiem var atvietot ar citiem. Kādas saknes būs sacensībās, to pašreiz nevar zināt, tādēļ jāmācās vārīt ar dažādām.

Sakņu sagatavošana piena zupai.

Kartupeļi. Vecos kartupeļus mizo, jaunajiem nokasa miziņu. Abos gadījumos var lietot gludo sakņu nazīti vai arī speciālo kartupeļu tīrāmo nazīti. Pirms mizas noņemšanas kartupeļi rūpīgi jānomazgā. Kartupeļus mizojot, noņem plānu mizas kārtiņu, velkot ar nazīti no augšas uz leju cieši vienu slok-

Darba rīki jānovieto parocīgi

Pareizs kartupeļu mizošanas paņēmiens

snīti pie otras (skat. attēlu). Tāpat rīkojas kartupeļus kasot. Jāuzmanās, lai kartupeļu mizas visas kristu atkritumu spainī un nevis blakus tam. Notīrītus kartupeļus noskalo aukstā ūdenī. Mazākos gabalos tos sagriež tad, kad jāliek zupā. Ja sīkos gabalos sagrieztos kartupeļus turētu skalojamā ūdenī, tad izskalotos daudz barības vielu. Kartupeļus sagriež uz sakņu dēlīša.

B u r k ā n i. Vispirms burkānus labi nomazgā. Tad apslacina sakņu dēlīti, satver burkānu aiz viena gala, otru galu atbalsta uz dēlīša un ar gludo sakņu nazīti mizu nokasa virzienā uz leju. Pēc tam burkānu apgriež otrādi un nokasa rokā turēto galu. Notīrītos burkānus noskalo un pirms ielikšanas zupā sagriež uz sakņu dēlīša mazos gabaliņos. To izdara tā: burkānus gareniski sagriež 4 vai vairākās daļās, pēc tam griež šķērsām, lai gabaliņi iznāktu kubiku veidā.

Z i r n ī š i. Zirnīšus izloba no pākstīm šādi: pāksti paņem kreisā rokā, turot kātiņu projām no sevis un pāksts pamatu pret sauju. Ar labās rokas īkšķi atspiež pāksts zieda galu un, velkot īkšķi uz augšu, attaisa visu pāksti. Tad pārbauda, vai zirņos nav tārpu, ja nav— velk ar labās rokas īkšķi zirņus no pāksts laukā, lai tie birtu zem rokām paliktā traukā.

Piena zupas gatavošanas gaita.

Ielej katliņā vajadzīgo daudzumu ūdens, uzlejot mazliet novārīšanās tiesu, un piebeŗ sāli (apm. 1 tējkaŗoti uz litra ūdens). Kamēr ūdens uzvārās, notīra saknes. Vispirms katliņā liek burkānus, jo tie visilgāk vārās. Kad burkāni pusmīksti, pieliek kartupeļus un zirnīšus. Visu vāra, kamēr mīksts. Tad pielej pienu (var liet uzkarsētu vai arī aukstu), visu samaisa, uzkarsē, pieliek sviestu, skābu krējumu, nogaržo, vai sāls ir pietiekoši, un salej galdā pasniedzamā zupas traukā, klāt pieliekot smeļamo kausu.

Jēra gaļas sautējums ar saknēm un kartupeļiem

Vajadzīgie darba rīki: katls, gaļas-sakņu dēlītis, ass, gaŗš nazis, gludais sakņu nazis, dakšiņa, ēdamkaŗote, koka kaŗote, šķīvji, krūzīte, atkritumu spainis, trauku mazgājamais trauks un suka, rīku lupata, zaļās ziepes.

P r o d u k t i 3 p e r s o n ā m:
Jēra gaļa ar kaulu — 450 gr
Kāļi — 450 gr
Kartupeļi — 450 gr
Ķimenes — 1 tējkaŗote
Ķiploki, sīpoli, sellerijas, pētersiļi — pēc garšas
Tauki vai sviests — 50 gr
Kv. milti — 1 nolīdzināta ēdamkaŗote
Sk. krējums — 1 ēd. kaŗ.

Paskaidrojums par produktu samēriem.

Sautēšanai lieto gaļu ar mazākiem kauliņiem (ribiņas, pleca vai karbonādes gabalus). Vienai personai aprēķina 150—200 g (ja gaļai vairāk kaulu, tad aprēķina lielāko devu, ja vairāk mīkstuma, tad mazāko). Saknes aprēķina kopā 200 g vienai personai. Jēra gaļu

var sautēt ar dažādām saknēm (žāv. vai svaigas pupiņas, skāb. kāposti, jauktas saknes).

Kartupeļus var pasniegt atsevišķi vai arī sautēt kopā ar saknēm. Ja sautē kopā, tad visu sakņu devu kopā ar kartupeļiem aprēķina 300 g vienai personai.

Produktu sagatavošana.

Jēra gaļu apslauka ar tīru, mitru drāniņu. Ja gaļa netīra, tad tā jānomazgā, turot rokā virs kāda ūdens trauka un ar otru roku lejot ūdeni virsū. Liekot gaļu ūdens traukā, izskalotos daudz barības vielu. Notīrīto gaļu sadala mazākos gabalos (apm. tik lielos kā cāļa stilbiņš).

Kāļus vispirms rūpīgi nomazgā, tad nomizo, noskalo un uz sakņu dēlīša sagriež lielākos kubikos (apm. tik lielos kā ¼ olas).

Kartupeļus sagatavo līdzīgi kāļiem.

Ķimenēm izpūš kātiņus un citus sīkus gruzīšus.

Sellerijas labi nomazgā, nomizo, noskalo un uz sakņu dēlīša sagriež pirksta biezās šķēlēs.

Pētersīļus nomazgā, nokasa (līdzīgi burkāniem) un sagriež šķērsām vairākās daļās. (Ja saknes sevišķi resnas, tad sagriež arī gareniski.)

Ķiplokiem un sīpoliem atloba mizu, pēc tam ķiplokus sadala pa „zobiņiem", sīpolus pārgriež 2—4 daļās.

Miltus mērces uzbriedināšanai sagatavo šādi: tos iebeŗ krūzītē, tad ar mazu strūkliņu lej klāt aukstu ūdeni, ar karoti kuļot, lai milti izdalītos vienādi un nerastos kunkulīši. Miltus atšķaida putu krējuma biezumā.

Jēra gaļas sautējuma gatavošanas gaita.

Katliņā sakarsē taukus. Tajos ieliek gabalos sadalītu gaļu un apcep no visām pusēm brūnu. Tad pārlej karstu ūdeni tik daudz, ka gaļa pa pusei apņemta. Sautējumam pieliek sāli, pētersiļus, sellerijas, sīpolus un drusku ķiplokus. Pēdējos nedrīkst pielikt par daudz, jo to garša ir stipra un var ātri pārspēt citas garšas. Gaļu sautē aizvākotā katliņā, kamēr tā pusmīksta. Ja ūdens pa sautēšanas laiku novārās, tas atkal jā-

Pareiza burkānu kasīšana

papildina (tikai ar karstu). Pusmīkstam sautējumam pievieno sagrieztus kāļus, ķimenes un drusku vēlāk kartupeļus. Kad viss mīksts, pielej, ar karoti maisot, krūzītē atšķaidītus miltus. Miltus uzbriedina, tad pieliek skābu krējumu, nogaržo, vai sāls ir pietiekoši, un katliņu noceļ no uguns. Sautējumu sa-

Tā jāsasmalcina burkāni zupai

Tā jānovieto vāciņš

kārto kādā dziļākā galdā pasniedzamā traukā, pieliekot kaņoti un dakšiņu.

Strādājot nepielaidīsim šādas kļūdas:

1) Noceļot vāku, to nekad nedrīkst likt „uz mutes" — bet gan ar rokturi uz leju.

Tā nedrīkst novietot darba piederumus

2) Maisāmās kaņotes nedrīkst novietot uz katliņa vāka, bet gan uz kāda šķīvīša.

3) Neaizmirsīsim berztos katliņus pirms likšanas uz uguns noziest no ārpuses ar zaļajām ziepēm.

Mans lauciņš

HUGO ĀBOLIŅŠ, 679. Kronvalda mazp. dal.

Lauciņu kopju un apstrādāju tādēļ, ka Rīgā vasarā dzīvojot atliek daudz brīva laika un lauciņā ieliktās pūles un sirsnība bagātīgi atmaksājas.

Mana mazpulka lauciņi ir ārā no pilsētas mūriem, ārā no pilsētas putekļiem — kājām jāiet krietns gabals. Bet es par to nemaz nesūdzos, taisni otrādi — priecājos. Cik patīkami vasaras rītos doties gaņākā pastaigā, doties laukā no putekļainām ielām, doties uz savu zemes gabaliņu! Un savā lauciņā jūtos tik labi, kā nekur citur. Kad ierodas kaimiņu lauciņu apstrādātāji, sākam draudzīgi sarunāties.

Darbā

No pagājušā gada pavasaņa atceros, kāds neizsakāms prieks mani pārņēma, kad savā lauciņā iedēstīju kāpostu stādiņus. Bet reizē ar šo prieku uzmācās šaubas: „Es te strādāju, ielieku daudz pūļu un sirsnības, bet vai man kaut kas izaugs? Vai šie mazie stādiņi iesakņosies zemē un rudenī būs pārvērtušies raženās kāpostu galviņās?" Un manas domas steidzās vēl tālāk — līdz ražas apskates dienai: „Ko darīšu, ja šie stādiņi nebūs auguši? Ko rādīšu citiem ražojumu apskatē? Kā pierādīšu, cik ļoti esmu vasarā pūlējies, strādājis, lai mans stādiņš augtu?" — Bet tad sevi mierinu: „Augs, augs šie mazie stādiņi, izaugs lielās kāpostu galviņās, un to būs krietni daudz! Un tad, varbūt, dabūšu ražojumu apskatē godalgu!"

Otrā rītā ar karsti pukstošu sirdi at-

kal devos uz savu lauciņu. Biju pat tik nepacietīgs, ka netālu no lauciņa sāku skriet. Ātri pārlaidu skatu pār savu vakardienas darbu, un acis gandrīz kļuva mitras, jo visi stādiņi pieliekušies zemei, tā tad ar augšanu nezin kā būs . . . Ļoti noskumis aplaistīju stādiņus, bet tomēr ticēju, ka tie augs.

Kāds prieks mani atkal pārņēma, kad pēc dažu nedēļu neatlaidīgām pūlēm stādiņi bija jau pilnīgi atspirguši. Nu varēju uzelpot vieglāk.

Mani kāposti auga griezdamies, bet tad kādā dienā uz lapām redzēju tauriņu kāpurus, kas vienā otrā lapā bija izgrauzuši caurumus. Zināju, ka tauriņu kāpuri ir ļoti rijīgi — noēd jaunos kāpostiņus, kā lapu kātiņi vien paliek. Izmisis sāku kāpurus nolasīt, un tā kā strādāju ļoti rūpīgi, mans darbs atmaksājās, jo pēc nedēļas vairs neredzēju uz lapām neviena kāpura.

— Pienāca gaidītā ražojumu apskates diena. Un godalgu es tiešām dabūju. Turēdams rokās balvu, kas man likās tik liela, pat nepelnīta, jutu ilgas pēc nākamās vasaras, lai tad vēl sirsnīgāk un drošāk varētu ķerties atkal pie darba.

Ikvienam pilsētā dzīvojošam mazpulku dalībniekam, kam vēl nebūtu sava lauciņa, varu sirsnīgi ieteikt šovasar tādu iegūt.

Cukurbiešu audzēšana mazpulkos

Agr. J. BULATS

Lielais vairums mazpulku dalībnieku ir laucinieki, kas nodarbojas ar dažādu lauku kultūru audzēšanu. Viena no svarīgākajām lauku kultūrām ir cukurbietes, tāpēc arī daudzi mazpulku dalībnieki nodarbojas ar to audzēšanu. 1937. gadā 4.812 mazpulku dalībnieki izaudzējuši un nodevuši cukura fabrikām 3.500 tonnas cukurbiešu. Tā tad ar cukurbiešu audzēšanu nodarbojas apm. $^1/_8$ daļa no mazpulku saimes.

Tā kā mums, salīdzinot ar citām zemēm, ir vēl samērā zemas cukurbiešu ražas — tikai 21,1 tonna no 1 ha, turpretim Holandē 36,6, Zviedrijā 35,8, Vācijā 29,9, Francijā 29,6, Dānijā 29,2, Čechoslovakijā 25,6, Anglijā 24,3 un Polijā 21,7 tonnas no 1 ha, tad šeit nākošiem cukurbiešu audzētājiem ir priekšā liels darba lauks augstāku cukurbiešu ražu sasniegšanā. Ļoti iepriecina tas, ka daži mazpulku dalībnieki jau sasnieguši tādas rekorda ražas, kā 40—50 tonnas no 1 ha.

Mazpulku dalībnieku cukurbiešu lauciņi pa lielākai daļai vienmēr pareizi apkopti un cukurbietes augušas ļoti labi. Esmu novērojis, ka arī mazpulku dalībnieku vecāku cukurbiešu lauki ir labākā stāvoklī, kā citu audzētāju, jo izrādās, ka arī vecāki seko mazpulku dalībnieku darba gaitai un savus cukurbiešu laukus pareizāk mēslo un apkopj.

Mazpulku dalībniekiem, audzējot cukurbietes, rodas arī zināma interese, jo, nododot tās cukura fabrikām, dalībnieki saņem naudu (dažs pat vairāk par Ls 34,—).

Mazpulku nodotās cukurbietes pagājušā rudenī bija arī pareizi apgrieztas un aptīrītas. Mazpulku dalībnieki ar pagājušā gada cukurbiešu audzēšanu var būt pilnīgi apmierināti un, ja būs cenšanās, tad arī nākošajā gadā darbs bagātīgi audzētāju atalgos.

Cukurbietes retinot

Darbs ar virvēm un auklām

ELMĀRS HŪNS

Virvju galu atpīšana.

Ņemam atpinamo virves galu un uzmanīgi atrisinām virves 3 dzīslas. Šis darbs jādara uzmanīgi, lai atsevišķās dzīslas neatšķetinātos un nezaudētu savu stingrumu. Virves galu atrisinām apm. 10—15 cm, atkarīgi no virves resnuma — tievākai mazāk, resnākai vairāk. Tagad iegūstam tādu virves galu, kādu redzam 1. zīmējumā. Lai virves dzīslas mums nesajuktu un lai būtu vieglāk izsekot to gājieniem, tad tās katru atsevišķi, apzīmēsim ar nosaukumiem gals „a", gals „b" un gals „c" (sk. zīm.).

Nākošais darbs nu ir virves galā izveidot mezglu, no kuŗa izejot, sākam pašu atpīšanas — „atšpleisēšanas" darbu. Vispirms ņemam dzīslu „a" un ar to izveidojam cilpu „A", kā tas redzams 2. zīmējumā, un ar kreisās rokas īkšķi (kuŗā turam virvi) tās galu piespiežam pie virves. Tad veidojam ar dzīslu „b" cilpu „B" (skataities 3. zīmējumu). Ar dzīslu „c" izveidojam savukārt atkal cilpu „C", kuŗas galu izbāžam cauri cilpai „A" (4. zīmējums). Atlikušo cilpas „B" galu „b„ izveŗam cauri cilpai „C", kā tas redzams 5. zīmējumā. Ja visu būsim pareizi izdarījuši, tad iegūsim virves galā cilpu veidojumu, kāds ir redzams 6. zīmējumā. Katra dzīsla, ar kuŗu izdarām

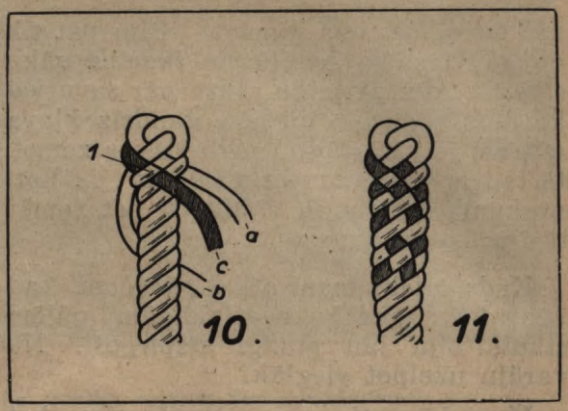

aprakstīto darbību attiecīgā zīmējumā, labākas pārskatamības un saprotamības labā ir izsvītrota tumšāka.

Ja esam pareizo cilpas veidojumu no visām dzīslām virves galā izveidojuši, tad to savelkam mezglā, velkot aiz katra dzīslas gala pēc kārtas. Tas jāatkārto vairākas reizes, līdz iegūstam stingru un labi savilktu mezglu virves galā, kādu redzam 7. zīmējumā.

No iegūtā mezgla izejot, sākam dzīslu atpīšanu. To vislabāki izdarīt ar „atpīšanas īlena" palīdzību, bet var iztikt arī ar cietāka koka (ozola, oša, lazdas) irbulīti. Īlenam vai irbulītim jābūt ap 15 m/m resnam.

Tagad sāksim pašu atpīšanas darbu. Ar īlena vai koka irbulīti pašķiŗam virves dzīslas un pinam katru galu pārmaiņus pāri tuvākai, bet apakšā nākošai dzīslai. 8. zīmējumā redzam, kā ar īlenu jāpašķiŗ dzīslas, un 9. zīmējumā redzam, kā gals „a" tiek tad izvilkts pa 2. dzīslas apakšu. Lai pinot virves dzīslu gali pārāk ne-

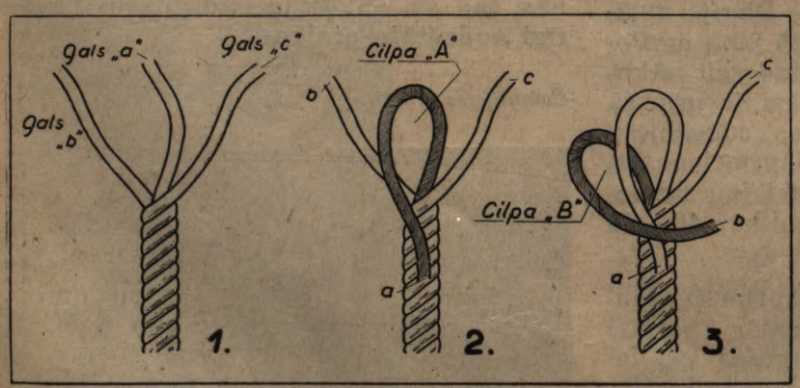

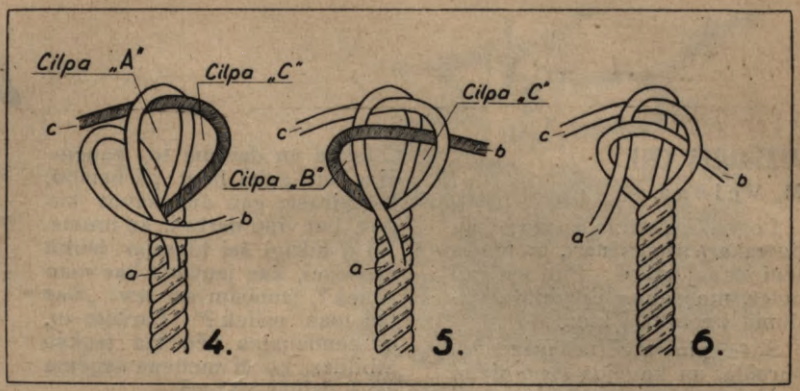

izplūksnātu un neatristu, caur dzīslu apakšām cauri vērot, tad ieteicams tos ar stiprāku linu diegu nosiet. Jāievēro arī tas, ka, pirms kādu galu caur dzīslas apakšu cauri velkam, tas par jaunu jāsagriež virves vīšanas virzienā ciešāki, jo ar dzīslu galiem darbojoties, tie atšķetinās un kļūst vaļīgi. Arī pēc katra gala cauri pīšanas pati virve jāsagriež tās vīšanas virzienā, jo ar īlenu dzīslas pašķirot, mēs arī pašu virvi mazliet atšķetinām — padarām mazāk stingru pašu vijumu. Ja iepriekšminētās abas darbības pietiekoši rūpīgi neizdarīsim, tad iegūsim vaļīgu un neglītu virves gala atpinumu, kas ātri vien izjuks.

Kad pirmais gals „a" ir izvērts cauri, tad to pašu darām ar nākošo galu „c" un viņu pinam cauri pa 1. dzīslas apakšu (10. zīmējums), un zem trešās dzīslas iepinam atlikušo galu „b". Tagad esam nobeiguši pirmo gājienu — katrs gals izpīts vienreiz virs, otru reizi zem dzīslas. Atkārtojam nu vēl 4—6 tādus gājienus, kā pirmo, un tad atlikušos virves galus paīsi pie dzīslām nogriežam.

Ja būsim visu iepriekš norādīto pareizi izpildījusi, tad iegūsim virves gala atpinumu, kāds ir redzams 11. zīmējumā.

Kad viss nobeigts, tad noliekam virvi uz grīdas vai kāda dēļa gabala un pavalstam ar kāju, lai pinums kļūtu vēl stingrāks un cietāks.

Jāievēro, ka vienmēr jāpin pa diagonāli pretī virves dzīslu virzienam — pāri pirmajai un zem otrās — un nekad nedrīkst būt tāds gadījums, ka no vienas dzīslas apakšas iznāk divi gali.

Ceru, ka jūs labi uzmanīgi izlasīsiet un apskatīsiet zīmējumus un varēsiet iemācīties atkal vienu jaunu virvju galu nostiprināšanas paņēmienu — virvju galu atpīšanu.

Esiet kārtīgi savā darbā un nostiprināt virvju galus visām virvēm, ar kuŗām vien jums iznāk rīkoties. Māciet to darīt arī tiem cilvēkiem, ar kuŗiem jums iznāk dzīvē un darbā sastapties un kuŗi neprot pareizi nostiprināt virvju galus.

Labas sekmes darbā!

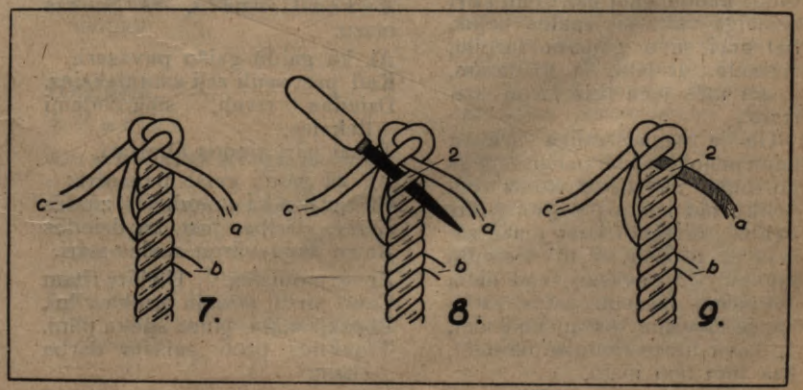

Pašu darbs

AIZSAULES CEĻI.

M. Velēna.

Logos jau sen izdzisuši pēdējie vakara saules stari, un tumsa lēni iekāpj istabā. Plītī vēl gail ogles, mesdamas dīvainu atspidumu izrobotajā klonā.

Sēžu pie atvērta mazpulku šurnāla, un kavējos seno dienu atmiņās. Manā priekšā skumji vārdi: mūsu mīļā Maiga mirusi 1936. g. 31. janvārī. Un zem tiem solījums viņu turēt mīļā piemiņā.

Lēni manas domas aizklīst klusajā lauku skolā, kur starp jautrajām draudzenēm staigāja klusa un atturiga meitene. Viņas sirdī vēl bija tā dievišķā skaidrība, ka nāves stundai tuvojoties, viņa varēja tēvam un mātei jautāt:

„Saki, māmiņ, un saki, tētiņ, kas man vēl paliek? Mani draugi atkal ies skolā, viņi priecāsies tur un mani, varbūt, pat aizmirsīs. Kas man vēl paliek? Es dusēšu vēsajā smilšu kalniņā, un arī tu, māmiņa, un tu, tētiņ, arī jūs mani aizmirsīsat... Kas man vēl paliek?"...

Un tikai skaidri ļaudis tā var atbildēt, kā viņas vecāki atbildēja: „Tev paliek tava skaidrā un dzīves ēnu neskartā sirds."

— — — — — — —

Jau divas ziemas ir aizgājušas no šīm dienām, bet atmiņas par tām, šķiet, nezudīs vēl laikos.

Un ir labi, ja mēs dsīves trauksmē kādreiz tā klusi noliecam galvas un padomājam par tiem, kas nav vairs mūsu vidū, padomājam par tiem, kuŗi nestaigā vairs šīs saules ceļus, bet kuŗi savu gājumu turpina aizsaulē. Ir labi, ja to darām, jo arī mēs taču reiz turpu aiziesim.

Un ja tagad mūsu draugu kapu mājokļus klāj baltais sniegs un mums nav ziedu, ko uz tiem nolikt, tad iesim pie apsnigušās eglites, lauzīsim kaut mazu zariņu un rotāsim ar to vientuļo kopiņu. Un pavasarī, kad daba modīsies, nesīsim zaļos zarus kapsētā, vīsim tos ap velēnām, un kavēsimies atmiņās pie tiem, kas zem tām mājo.

Iesim un darīsim to, paņemsim šajā gaitā līdzi pārliecību, ka mirušie gan dus savos kapos, bet viņu darbi ir ap mums.

Un līdzīgi šai klusajai lauku meitenei, kas jautāja: kas man paliek?, jautāsim arī sev: „Kas tad man paliek?" Darīsim to, un centīsimies pēc tās jaukās atbildes, ko šī meitene saņēma savā dzīves vakarā...

Lai vienmēr mums ausīs skan vārdi:

Kas man vēl paliek?
Saldu dusu tev, skaidrā sirds,
dzimtenes priedājā!

TAUTAS DZIESMU GARĀ.

E. Sauleskalns.

Kopā, ļaudis, šai zemē
Grūti pašu bāliņam!
Jau treškārtu pieri slauka
Vienā rīta cēlienā.

Tik tam ieti, tik palikt —
Grūti domas sadomāt.
Druva gaida darītāju,
Miga migas gulētāju.

MANAS IRBĪTES.

R. Ķienkas.

Šīs ziemas dziļā sniega dēļ mazām irbītēm grūti sameklēt barību. Viņas augām dienām rokas cauri biezajai sniega segai. Man kļuva žēl šo putniņu un es, pārnācis no skolas, iznesu kasti laukā, apmetu to ar sniegu un iebēru graudus, kartupeļus un rudzu zelmeni. Sanāca ap 50 irbītes, kuŗas tagad augām dienām apmeklē manu būdu.

GAIDU PAVASARI.

Zenta Cīrulis, 84. Saukas mazp.

Ai, kā gaidu gaišo pavasari,
Kad pret sauli zaļi asni tieksies,
Dziedās cīruļi, smaržodami lieksies
Takai pāri ziedos ābeļzari.

Ai, kā gaidu gaišo pavasari:
Gribas jūst kā atmodīsies, ziedēs Zeme. Gribas just, ka dziedēs
Katru asnu vārgu saules stari.

Zeme modīsies... Un jūtu ritam
Cauri sirdij strauju prieka vilni,
Locekļi alkst, jauna spēka pilni.
Traukties pretī gaišam darba rītam.

PELNU DIENA NĪCĀ.

J. Kušķis .139. Nīcas mazp. dalībnieks.

Katrā pagastā savā laikā un vietā ir dažādas parašas. Tā februāŗa beigās vai marta sākumā, kā nu kuŗu gadu iegadās, ir Pelnu diena. Pelnu dienu Nīcā sauc arī par „ķekatām". Īsumā aprakstīšu, kā nīcenieki to nosvin

Pelnu dienas priekšvakarā jauni puiši un meitas kā arī pusaudži pārģērbjas daždažādos kostīmos. Katram ķekatniekam rokā noteikti jābūt kadiķa zaram. Parasti „lecot ķekatās" neiet vis katrs atsevišķi, bet noorganizējas pulkā, ne vairāk kā 10—20 cilvēku. Tad ievēl dziesmu teicēju. Parasti katram baram iet līdzi arī kāds mūzikants. Piegājuši pie durvīm, ķekatnieki dzied:

Ai, nama māmiņa,
Dari duretīnas,
Ķekatas atbrauca
Ar vezumīnis:
Ar miežiņ, ar rudzis,
Ar kumelīnis.

Kad nu ķekatniekus ielaiž, istabā, tad tie dzied:

Labvakar, Dievs palīdz,
Es šajā vietiņā.

Pēc tam tie sastājas riņķī un, apkārt pa istabas vidu iedami, dzied tik ilgi, kamēr saimniece ar saimnieku nāk ar dzeŗamiem un uzkožamiem. Te nu dzied dažādi. Apdzied gan saimnieci, gan saimnieku; māju puišus un meitas. Lai saimniece būtu devīgāka, ķekatnieki paglaimo:

Ai, nama māmiņa,
Tavu jaukumīnu:
Glāž' tavis namīnis,
Glāž' istubīna,
Sudraba slotiņu
Istubu slauka,
Dimantu sietīnu
Muižlīšus nesa.

Gaidīdami pacienājumus, ķekatnieki dzied:

Ķekatā, ļekatā,
Melni krekli mugurā.
Lēksim kāļu dārziņā,
Lai aug kāļi, kāpostīni.
Lai aug kāļi, kāpostīni
Apaļāmi galvinām.

Lai mājas ļaudis nedomātu, ka tieši tālab ķekatā ieki lēkuši, lai dabūtu „brandavu" un uzkožamos, tie dzied:

Ne gaļas labadi ķekatas lēca,
Liniņu labada, baltavetiņu.

Kad ķekatnieki jau krietni izdziedājušies un savu tiesu dabūjuši, tie iet atkal uz nākošām mājām. Ārā ejot tie atvadās:

Ārā iešu, nepalikšu,
Še nav mana mājas vieta.

Šāda staigāšana no mājas uz māju turpinās līdz rīta gaismai. Nākamā dienā gaitas uzņem vecāki cilvēki, gan braukšus, gan kājām. Ne jau no mājas uz māju, bet pie kaimiņiem un rad niekiem.

Šī jaukā tradicija Nicā, domājams, turpināsies arī uz priekšu.

DARBA DARĪTĀJIEM.

L. St.

Ir atkal jauna darba diena,
Tiem liels ir gods, kas viņu ciena;
Lai knaši savus darbus veicam
Un jaunās dienas sauli sveicam.

Un sviedru lāsēm tvīkstot sejā,
Lai rokas knašas darba dejā,
Jo priekā darbus padarot,
Spēj druvas labus augļus dot.

Nu šaja darba dienā jaukā,
Lai vīri lokas darba laukā;
Kad rudens krāsas vīts vīs kļūs,
Tiem atpūta it salda būs.

SAPNIS ZIEMĀ.

J. Kuziks.

Skan atbalss tālu silā,
Vēlini mežnieki brauc.
Viss tīnies nakts melnajā miglā
— Vēl atbalss atbalsi sauc.

Pavasars atnāks caur sniegiem,
Duks pļavās bišu spiets.
Caur ezera zilganiem viļņiem,
Plauks ūdens lilijas zieds.

Zīm. A. Sodums,
824. mazp. dalībn.

ZEMES BĒRNI.

E. Bērziņa.

Gaišs solījums mums svēti sirdīs rakstīts,
Un mūsu ceļš ar zemes ziediem vīts.
Mēs jaunās sējas zaļie asni esam,
Un savās sirdīs saules ilgas nesam.

Mēs uzauguši klusās lauku sētās,
Kur takās runā senču pēdas svētās;
Kur staigājusi māmuliņa labā,
Un katrs pakalns senas teikas glabā.

Tur arajs graudus kaisa svētā dienā,
Un liekas tam, ka viņa zeme runā. . .
Tā runā katrā solī, katrā stiebrā
Un laime šūpojas tur ziedā mazā.

Mums acīs latvju gaišās debess zaigas,
Un atmiņā vēl druvas šalkas maigas.
Mums soļos — zemes klusās teiksmas sienas
Un gaišas saules pielijušas dienas.

LŪGŠANA.

J. Kuziks.

Lej svētību, ak Kungs, pār mūsu druvām,
Ļauj spožai saules gaismai līt!
Kur bagātīgus augļus guvām,
Lai tava svētā elpa mīt. . .
Ļauj vārpām briest
Un pļavām ziedēt.
Liec debess velvē zvaigznes riest; —
Un naktis tām kā zeltam spīdēt,
Kad purpurotā blāzma dziest.
Liec mūsu sirdīm tiegāk trīcēt,
Kad svētā zemes elpa dvešs.
Liec savām ugunīm arvien vēl mirdzēt,
Tais dvēselēs, ko skumjas plēš.

MĪĻIE PUTNU DRAUGI!

K. Kalniņš, 3. Lubānas-Zvidzienas mazp. dal.

Mazpulku dalībnieki, putnu sargi un to draugi, neaizmirstiet mūsu putnus, tos, kuŗi pie mums paliek pa ziemu. Sevišķi šo ziemu atceraties mūsu spārnotos draugus, jo tie nevar dabut ēst. Lai putniem nav jāmirst badā, tad mums, mazpulku dalībniekiem, ir jāpalīdz. Iztaisiet katrs mazpulka dalībnieks, katrs putnu draugs, barojamo galdiņu un to piestipriniet laukā, kur var uzbērt ēdiena atliekas, ko cilvēki atstājuši pēc ēšanas.

Neaizmirsīsim arī irbes, jo tām ir jāmirst badā. Lai to novērstu, tad vienkāršam dēlītim piesit augstākas malas un apm. 40 cm. virs dēlīša uzsit jumtu. Sākumā 3—4 dienas nevar likt daudz barības, jo tad irbes pārbarosies. Pēc 4 dienām pamazām var sākt dot vairāk. Tāpec katrs mazpulka dalībnieks un putnu draugs lai ķeras pie darba, tikko šo rakstu izlasīs. Gādājiet, lai katrā mazpulkā būtu barojamais galdiņš. Mēs — 3. Lubānas-Zvidzienas mazpulka dalībnieki, jau daudzi šo darbu esam veikuši, un daudzi vēl veiks.

Mazpulku dzīve

Stipendijas mazpulku līdumniekiem un diženiem. Gadskārtējās stipendijas mazpulku līdumniekiem un diženiem, ko katru gadu piešķir Zemkopības ministrija lauksaimniecības skolās, šogad piešķirtas Ls 1500,— apmērā:

19. Ārlavas - Popervāles mazp. diženam **R. Rozentālam** Ls 50.—. **22. Annas** mazp. diženam **R. Graudulim** Ls 50.—. **42. Kalētu** mazp. līdumniecei **L. Sprūdei** Ls 200,—. **42. Kalētu** mazp. diženam **K. Grinbergam** Ls 50.—. **46. Lielvārdes** mazp. diženam **A. Dīzenbacham** Ls 100.—. **84. Saukas** mazp. diženam **M. Malceniekam** Ls 25.— **86. Purvmalas** mazp. diženam **A. Gorbānam** Ls 50.—. **90. Jūrkalnes** mazp. diženai **M. Niedoliņai** Ls 50.—. **90. Jūrkalnes** mazp. diženai **A. Raibartei** Ls 25.—. **98. Limbažu** mazp. diženam **K. Lūkinam** Ls 25.—. **102. Vergaļu** mazp. diženai **Z. Grīnbergai** Ls 50.—. **139. Nīcas** mazp. diženam **J. Kumpim** Ls 100.—. **194. Lubejas** mazp. diženam **P. Šāvējam** Ls 100.—. **203. Launkalnes** mazp. diženam **J. Esītim** Ls 50.—. **256. Dundagas** mazp. diženam **A. Heinrichsonam** Ls 50.—. **265. Dūres** mazp. diženai **A. Uiskai** Ls 25.—. **273. Lutriņu** mazp. diženam **V. Kauliņam** Ls 25.—. **297. Sēlpils** mazp. diženam **O. Zvirgzdgraudam** Ls 25.—. **355. Elkšņu** mazp. diženam **T. Oltiņam** Ls 100. **372. Mērsraga** mazp. diženam **J. Sprogim Ls 100. 387. Palsmanes** mazp. diženai **M. Mellei** Ls 50.—. **534. Oļu** mazp. diženai **R. Rozentālei** Ls 25.—. **550. Ārlavas - Tiņģeres** mazp. diženam **A. Auziņam** Ls 125.—. **557. Variešu** mazp. diženai **V. Lejniecei** Ls 50.—.

Stipendiju saņēmēju ievērībai:

LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa uzaicina visus stipendiātus līdz š. g. 1. jūnijam iesūtīt apliecinātu pārskatu par stipendijas izlietošanu. Pārskats jāapliecina mazpulka vadītājam.

Jaunā paaudze sumina sirmos zemes arājus. 728. Taurkalnes Pēternieku mazpulks, kopīgi ar 634. Taurkalnes Vasku mazpulku sarīkoja š. g. 5. februārī Taurkalnes pagasta Šķēpiņu māju saimnieka Jāņa Irbinska un viņa dzīves biedrenes Lības sumināšanu, kuŗi laulībā nodzīvojuši 60 gadus. Svinībās piedalījās Jelgavas novada mazpulku inspektors agr. K. Pelēķis, Taurkalnes pag. vecākais Strautiņš, lopkopības instruktors Ezergailis, kaimiņi un sirmo zemes arāju bērni, bērnu bērni un bērnu bērnu bērni. Svinības ievadīja ar garīgu aktu Valles draudzes mācītājs Bušs, pēc kam sveicienus nodeva Taurkalnes pagasta vecākais Strautiņš, Jelgavas novada mazpulku inspektors agr. K. Pelēķis, 728. Taurkalnes Pēternieku mazp. vad. Zommers. 634. Taurkalnes Vasku mazpulka priekšnieks un citi. Mazpulka koris atskaņoja vairākas dziesmas. Mazpulki pasniedz sirmajam tēvam un mātei skaistas veltes un apsolīja pavasarī uzcelt karoga mastu.

802. Salaspils 1 mazpulka slēpotāji

Cildens piemērs.

Krimuldas draudzes robežās atrodas pieci — Krimuldas, Bīriņu, Bīriņu - Ezerciema, Sējas un Pabažu mazpulki, kuŗi censdamies pildīt savus pienākumus pret līdzcilvēkiem, ir kuplinājuši dažādā veidā nespējnieku eglītes vakarus, gan arī rīkojuši eglītes trūcīgo ģimeņu bērniem, tos dažādi iepriecinādami. Krimuldas draudzes padome, atzīdama šos darbus un vispār, mazpulku darbu ir nolēmusi sniegt arī materiālu atbalstu šiem mazpulkiem, izmaksājot katram mazpulkam, katru turpmāko gadu pa Ls 10,—. Atliek tikai vēlēties, lai šī sadarbība un labā priekšzīme izvērstos arvien plašāka un rastos vairāk sekotāju kā no vienas, tā otras puses.

Daugavpils mazpulku karogu svētki.

Pirmo reizi jaunais Vienības nams Daugavpilī uzņēma baltzaļos karogus un viņu sekotājus š. g. 22. janvārī, kad 6 Daugavpils mazpulki svinēja savus karogu svētkus.

Pēc karogu iesvētīšanas Daugavpils ev.-luter. un katoļu baznīcās, karogi ar dāvātājiem, apkārtējo mazpulku karogu delegācijas un plašā Daugavpils mazpulku saime orķestŗa pavadībā cauri pilsētai devās uz jauno biedrības namu. Plašā kongresa zāle tikko spēja uzņemt visus svētku dalībniekus. Kad mazpulki un viesi bija ieņēmuši savas vietas, karogu dāvātāji ienesa zālē tikko iesvētītos karogus. Zālē iestājās dziļš svinīgs klusums. To pārtrauca apsveikuma marša skaņas un aplausi, kad zālē ieradās Latvijas mazpulku priekšnieks LLK priekšsēdētājs R. Dzērve, LLK mazpulku nozares vadītāja agr. K. Ķirša un ideoloģ. un propagandas nozares vadītāja A. Lūša pavadībā. Šīs svinības ievadīja Daugavpils pils. galvas biedrs A. Inka, paziņojot, ka Daugavpils II mazpulkam karogu dāvā Daugavpils prefektūra, III mazpulkam — Latgales katoļu kultūras veicināšanas biedrība „Saule", IV mazpulkam — Daugavpils Latviešu biedrība, V mazpulkam — Daugavpils ev.-luterāņu draudzes dāmu komiteja.

I Daugavpils ģimnazijas mazpulkam — 18. Daugavpils aizsargu pulks un Daugavpils valsts skolotāju instituta mazpulkam — bij. novada mazp. inspekt. agr. F. Duksis. Karogus mazpulkiem pasniedza Latvijas mazpulku priekšnieks LLK priekšsēdētājs R. Dzērve. Visu Daugavpils mazpulku vadītāju vārdā par saņemtiem karogiem pateicās un solījās pulcēt zem tiem mūsu jaunatni instituta mazp. vad. O. Pūpols. Skaists bija brīdis, kad uz paaugstinājuma uzsoļoja 6 mazpulku priekšnieki un uz ceļa nometušies saņēma no saviem vadītājiem karogus. Kopēji viņi solījās turēt svētus saņemtos karogus un paši būt par priekšzīmi savā mazpulkā.

Zālē izdzisa spuldžu spožums, kad iemirdzējās sveču liesmiņas un kad mazpulku nozares vadītājs agr. K. Ķirsis ievadīja svinīgā solījuma daļu. 260 dalībnieki, pacēluši rokas solījumam pret jaunajiem karogiem, visi kopēji solījās turēt svētus mazpulku mērķus un uzdevumus.

Pēc daudziem sirsnīgiem karogu dāvātāju, labvēļu un viesu apsveikumiem, svētku dalībieki sumināja savu Virsvadoni, valdību un labvēļus.

Pirms svētku daļas noslēguma visi piedzīvoja vēl vienu skaistu brīdi. Izrādījās, ka šai dienā LLK priekšsēdētājam R. Dzērves kungam ir 52. dzimšanas diena. Daugavpils mazpulki bija sevišķi sajūsminăti, ka viņu priekšnieks šai dienā nebija atteicies ierasties viņu vidū, jūsmīgi sumināja R. Dzērves kungu un pasniedza viņam piemiņas velti — trauku ar Latgales augļiem.

Svētku svinīgai daļai sekoja dalībnieku priekšnesumi, tautas dejas un rotaļas.

721. Jaunjelgavas pilsētas komercskolas mazpulka „Darbs" saimei 14. janvārī bija rīkots vakars jauno darba gadu sākot. Ar svētrunu to ievadīja mācītājs un komercskolas skolotājs Zemnieks. Sekoja pašu mazpulka dalībnieces A. Balodes sacerēts uzvedums, kur jaunā autore bija veltījusi vārdus zemei un dzimtenes saulei. Uzvedumu kuplināja dalībnieka R. Račiņa mākslinieciski izstrādātas dekorācijas.

Pēc referāta par jaungada parašām dažādās tautās, mazpulka saime kopā ar viesiem un vadītājiem priecājās tautiskās dejās un rotaļās.

799. Trikātas mazpulks Trikātas II. pak. pamatskolas telpās dedzināja Ziemassvētku eglīti. Mazpulka eglītes garīgai daļai sekoja dalībnieku priekšnesumi un savstarpēja apdāvināšanās. Noslēgumā — tautiskās dejas un rotaļas.

Pēc katras mazpulka sanāksmes dalībniekiem iemāca vismaz vienu tautisku deju vai rotaļu, lai tā jaunā mazpulka audzē veidotu sabiedriskumu un jauku sadzīvi.

Par trīs nedēļām reizi mazpulks rīko vakarēšanas. Tajās dalībnieki gatavo rokdarbus, pārrunā dažādus sabiedriskās dzīves jautājumus, stāsta teikas un pasakas un kopīgi skandina dziesmas.

824. II. Rīgas valsts ģimnazijas mazpulks otru darbības gadu noslēdza 5. dec. ar darbu apskati un svinīgo solījumu. Daudzie un rūpīgie izstrādājumi deva labāko liecību par svētīgo garu, kas valda mazpulkā. Dalībnieki strādājuši mājsaimniecības, liet. amatniecības, vēstures, lauksaimniecības pētīšanas u. c. sekcijas. Par ļoti labām sekmēm mazpulka darbā balvas ieguva 35 dalībnieki. Lielajā saimē uzņēma vēl 25 jauniešus, kas nodeva svinīgo solījumu. To pieņēma Rīgas nov. mazp. insp. P. Treijers.

LLK priekšsēdētājs R. Dzērve Daugavpils mazpulku karogu svētkos

Svētku beigu daļā bija Rūd. Blaumaņa „Skroderdienas Silmačos" izrāde pašu dalībnieku izpildījumā.

Apmeklētāju bija daudz, un tie guva vislabākos iespaidus par mazpulka darbu un panākumiem.

856. Rīgas paraugskolas mazpulks savā saimē svinēja Ziemassvētkus. Mazpulka dalībnieki uzveda patstāvīgi sagatavotus, interesantus priekšnesumus. Mazpulka priekšnieks Kalniņš referēja par mazpulka darbu 8 gados. Arī mazpulka koris kuplināja programmu. Pie eglītes mazpulks saņēma dāvanas. 2, 6. un 7. saimes dalībnieces dāvāja 15 latus mazpulka stūrīša-kluba iekārtošanai un O. Šūmaņa kundze savu deju „Rakstā situ sprigulīti".

908. Baldones mazpulks 30. janvārī vietējā pamatskolā sarīkoja 28. janvāŗa Draudzīgā aicinājuma atceres vakaru. Tanī bez mazpulka dalībniekiem vēl piedalījās skolotāji, skolnieki un viņu vecāki. Vakars iesākās ar mazpulka vadītāja A. Tikiņa uzrunu. Pēc tam mazpulka koris nodziedāja vairākas dziesmas. Sekoja mazpulka dalībnieku priekšnesumi. Vakars noslēdzās ar tautiskām dejām un rotaļām.

Mazpulkā notika arī meiteņu rokdarbu kursi, kuŗos bez mazp. dalībniecēm piedalījās arī skolotājas un vairākas skolnieces.

1007. Krūmānu mazpulks sarīkoja pag. g. decembrī Pustiņas pag. Krūmaņu pamatskolas telpās slēgtu vakaru ar dziesmām, deklāmācijām, rotaļām un dejām. Šis vakars bija pirmais ko pējais darbs mazpulka dzīvē.

Paziņojumi

● Aizrādām visiem mazpulkiem, ka turpmāk mazpulku dalībnieku kartes vairs nebūs vajadzīgas, tāpēc tās vairs LLK rakstu apgāds neizsūta, bet karšu vietā nākošā mēnesī visi mazpulki varēs iegādāties **dalībnieku apliecības,** kuŗas aizpildīs dalībnieku karšu vietu.

● Atgādinām, ka mazpulku diženo kandidātiem pag. g. „Mazpulka" 11. Nr. pieprasītie raksti darbi un saraksti iesūtāmi līdz š. g. 5. martam sava novada mazpulku inspektoram, bet līdumnieku kandidātiem līdz š. g. 5. martam LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai, Jelgavā, Viestura piemiņas pilī.

● LLK rakstu apgādā dabūjama šāda literātūra truškopībā: 1) **J. Strikis. Trušu audzēšana un kopšana.** 1938. g. izdevums, 166. lpp., 68 zīm. Cena Ls 1.80 un 2) **P. Priedits. Ienesīga truškopiba.** 1922. g. izdevums, 32 lpp., 12 zīm. Cena Ls 0.15.

● 543. Vietalvas-Odzienas mazpulks pārdēvēts par **543. Vietalvas mazpulku.**
923. Rīgas pils. 39. pamatskolas mazpulks pārdēvēts par **923. Rīgas-Apsišu Jēkaba mazpulku.**
833. Rīgas pils. 41. pamatskolas mazpulks pārdēvēts par **833. Rīgas Beverinas mazpulku.**
924. Rīgas pils. 17. pamatskolas mazpulks pārdēvēts par **924. Rīgas — T. Zeiferta mazpulku.**

● Pēdējā mēnesī apstiprināti un ieskaitīti pagaidu reģistrā šādi jauni mazpulki: **1085. Rīgas komercskolas un 1086. Tērauda mazpulks.**

● Mazpulki, kuŗi vēlas savus dalībniekus apmācīt augļu kastu pagatavošanā, var LLK Mazpulku piederumu apgādā pasūtīt pilnu dēlīšu komplektu par Ls 18.— — 10 kastēm. Dēlīšus, sasietus saiņos, izsūta pēc uzdotas adreses, pieskaitot pārsūtīšanas izdevumus. Groziņu pīšanai jāapgādā ziemā smalkkārtaini priedes (skalu priedes) kluči 110 cm gari (uz katriem 8 dalībniekiem — 1 gabals).

● Aizrādām visiem mazpulkiem, ka šaujot ar mazkalibra šautenēm lietojamas tikai garās mazkalibra patronas. Patronas dabūjamas Mazpulku piederumu apgādā, Jelgavā, Viestura piemiņas pilī, un Rīgā, Baznīcas ielā 4-a un arī pie visiem novadu mazpulku inspektoriem. Pa pastu patronas neizsūta.

● Mazpulkiem, kam izaudzēto ražojumu pārdošanai grūti atrast tirgu, ieteicam audzēt saules puķes un cigoriņus. Saules puķes rudenī varēs nodot A/S Latvijas centrālais sēklu eksports par Ls 0 70—0.75 kg Vēlams iegādāties izlases sēklu — sk. Mazpulku piederumu apgāda sēklu sarakstā. Cigoriņus, kaltētā veidā, sagatavojot pēc armijas noteikumiem, rudenī varēs nodot armijai. Cenu noteiks rudenī. 1937. g. tā bija Ls 0.50 par kg. Saules puķes un cigoriņi (tāpat kā pagājušā gadā) iepriekš jāpieteic LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai līdz 1938. g. 15. martam, minot zemes platību, kādu mazpulks šogad apsēs.

● Uzpērkamo ārstniecības un garžaugu saraksts.

(Publicēts 1938. g. V. V. 24. Nr.)

Pamatojoties uz likumu par ārstniecības augu un garšaugu audzēšanu, vākšanu un tirdzniecību (Lik. kr. 1936. g. 171) 2. pantu, Tautas labklājības ministrija paziņo, ka minētam likumam padoto augu 1938. g. ražu iepirks no ražotājiem par še uzrādītām cenām:

Boletus Cervinus — Buļļu rieksts	1,80
Cortex Berberidis ligni — Bārbeļu stumbru miza	0,70— 0,75
Cortex Berberidis e. rad. — Bārbeļu sakņu miza	1,00— 1,20
Cortex Frangulae — Krūkļu miza, kazenāju miza	0,45— 0,50
Cortex Quercus — Ozola miza	0,50— 0,55
Flores Althaeae c. calyc. — Kokrožu, alteju ziedi ar kausiņiem	3,00— 3,50
Flores Calendulae s. calyc. — Klinģerīšu ziedi bez kausiņiem	3,50— 4,00
Flores Chamomillae vulg. — Kumelīšu ziedi	2,50— 3,25
Flores Convallar. maj. sicc. — Maijpuķīšu ziedi, žāvēti	7,00— 7,50
Flores Cyuani s. cal. — Rudzu puķu ziedi bez kausiņiem	4,50— 5,00

Flores Hippocastani — Zirgkastaņu ziedi . . . . . 0,80— 1,00
Flores Lamii alb. — Balto panātru ziedi . . . . . 10,00—11,00
Flores Malvae arborea s. cal. — Kaulrožu malvas ziedi bez kausiņiem . . . . . 3,50— 3,70
Flores Millefolii — Pelašķu tītarzāļu ziedi . . . . . 0,70— 0,80
Flores Primulae s. calyc. — Gailenīšu ziedi bez kausiņiem . . . . 5,50— 6,50
Flores Sambuci — Plūšu ziedi . . . 2,00— 2,50
Flores Spiraeae ulmariae — Vīgriežu ziedi . . . . . 0,80— 1,—
Flores Tanaceti — Biškrēsliņu ziedi . . . . . 1,00— 1,20
Flores Tiliae c. bracteis — Liepu ziedi ar pieziedlapu . . . . . 2,00— 2,20
Flores Trifolii albi — Baltie kalnāboliņu ziedi . . . . . 1,50— 1,75
Flores Verbasci — Deviņvīru spēka ziedi . . . . . 5,50— 6,00
Flores Violae tricolor. — Atraitnīšu ziedi (trīskrāsainie, lauku) . . . 9,00—10,00
Folia Althaeae — Kokrožu, alteju lapas . . . . . 0,80— 0,90
Folia Belladonnae — Vilkogu lapas 2,00— 2,30
Folia Betulae — Bērzu lapas . . . 0,30— 0,40
Folia Borraginis — Gurķeņu lapas 0,90— 1,05
Folia Digitalis — Uzpirkstеņu lapas . . . . . 1,50— 1,60
Folia Farfarea — Mālļēpeņu, lēpju lapas . . . . . 0,65— 0,70
Folia Hyoscyami — Driģeņu lapas 1,60— 1,80
Folia Malvae — Kaulrožu, malvu lapas . . . . . 0,90— 1,00
Folia Melissae — Bišmētru, melisu lapas . . . . . 2,00— 2,30
Folia Menthae crisp. — Krūzmētru lapas . . . . . 2,30— 2,50
Folia Menthae pip. — Piparmētru lapas . . . . . 2,50— 2,90
Folia Myrtilli — Melleņu lapas . . 0,90— 1,00
Folia Rubi idaei — Aveņu lapas . 0,60— 0,70
Folia Rubi fruticosi — Kazeņu lapas, cūceņu lapas (Vidz.) . . . . 0,80— 1,00
Folia Salviae — Salviju lapas . . 1,50— 1,60
Folia Stramonii — Velnābolu lapas 1,20— 1,40
Folia Trifolii fibr. — Puplakšu, trijlapiņu lapas . . . . . 0,70— 0,90
Folia Uvae Ursi — Milteņu, smilteņu lapas . . . . . 0,80— 0,90
Fructus Anisi vulg. — Anīss . . . 2,50— 3,00
Fructus Berberidis sicc. — Bārbeļu ogas, žāvētas . . . . . 1,70— 1,90
Fructus Capsici — Turkpipari . . . 3,80— 4,20
Fructus Carvi — Ķimenes . . . . . 1,00— 1,05
Fructus Coriandri — Koriandrs . . 0,70— 0,75
Fructus Cynosbati s. sem. — Meža rožu augļi bez sēklām. . . . . 3,00— 3,50
Fructus Foeniculi — Fenchels . . . 2,50— 3,00
Fructus Juniperi — Paegļu ogas 0,75— 0,80
Fructus Myrtilli sicc. — Melleņu ogas žāvētas . . . . . 2,40— 2,60
Fructus Rubi idaei sicc. — Aveņu ogas žāvētas . . . . . 4,00— 4,20
Fucus Vesiculosus — Pūšļfūki . . 1,00— 1,20
Gemmae Betulae — Bērzu pumpuri . . . . . 2,80— 3,00
Gemmae Pini — Priežu pumpuri 0,85— 0,95
Gemmae Populi — Papeļu pumpuri . . . . . 1,50— 1,60
Herba Abrotani—Dievkociņu laksti 1,00— 1,20
Herba Absinthii c. flor. — Vērmeļu laksti ar ziediem . . . . . 0,40— 0,50
Herba Aconiti Napelli — Kurpīšu laksti . . . . . 0,90— 1,00
Herba Agrimoniae — Ancīšu laksti . . . . . 1,10— 1,20
Herba Alchemillae — Rasas podiņu laksti . . . . . 1,00— 1,20
Herba Anserinae — Plūkšulapu, platkājiņu laksti . . . . . 1,00— 1,30
Herba Artemisiae — Parasto vībotņu laksti . . . . . 0,30— 0,40
Herba Basilici — Basiliku laksti 1,20— 1,50
Herba Bidentis tripart. — Nokarus sunīšu laksti . . . . . 0,90— 1,00
Herba Bursae pastoris — Plikstiņu laksti . . . . . 0,50— 0,55
Herba Cardui benedict. — Benedikta dadžu laksti . . . . . 0,70— 0,80
Herba Centaurii minoris — Augstiņu, sirdszāļu laksti . . . . . 1,80— 2,00
Herba Chelidonii — Struteņu laksti, tikai žāvēti . . . . . 0,90— 1,00
Herba Chenopodii — Smaržīgo balanžu laksti . . . . . 1,20— 1,40
Herba Dracunculi — Estragonu laksti . . . . . 2,00— 2,50
Herba Droserae rot. — Raseņu laksti . . . . . 9,50—10,00
Herba Equiseti arvens. — Lauku skostu laksti . . . . . 0,60— 0,70
Herba Equiseti major. — Ziemas skostu laksti . . . . . 0,70— 0,80
Herba Fumariae — Mātzāļu laksti 1,10— 1,25
Herba Hederae terrestis — Ūdreņu, sētložņu laksti. . . . . 1,00— 1,20
Herba Hepaticae — Zilo vizbulīšu laksti . . . . . 1,00— 1,20
Herba Herniariae — Kailo trūkumzāļu laksti . . . . . 1,20— 1,30
Herba Hyperici—Caurumoto asinszāļu laksti . . . . . 0,65— 0,75
Herba Hyssopi — Izapeņu laksti . 0,50— 0,60
Herba Jasone — Dzelteno atraitnīšu laksti . . . . . 1,00— 1,20
Herba Leonuri — Māteru laksti . 1,80— 2,00
Herba Levistici — Lubstāju laksti 0,45— 0,50
Herba Linariae — Parasto virceļu, līniņu laksti . . . . . 0,70— 0,80
Herba Majoranae sicc. —Majorāns, žāvēts (bez kātiem) . . . . . 1,60— 1,80
Herba Majoranae rec. — Majorāns svaigs . . . . . 0,35— 0,40

Herba Marrubii — Marubiju laksti	1,50— 1,70
Herba Meliloti — Dzeltenā ceļamoliņa laksti	0,90— 1,00
Herba Millefolii in folii — Pelašķu lapiņas	0,90— 1,00
Herba Millefolii c. flor. — Pelašķu laksti ar ziediem — ziedēšanas sākumā	0,50— 0,60
Herba Origani — Raudeņu laksti	0,60— 0,70
Herba Parnassiae —Atāleņu laksti	0,85— 1,00
Herba Plantaginis major. — Lielo ceļmalīšu laksti	0,75— 0,85
Herba Plantaginis lanc. — Smailo ceļmalīšu laksti	1,00— 1,10
Herba Polygalae amar. — Ziepenīšu laksti	2,50— 3,00
Herba Polygoni avic. — Mauriņa sūreņu, putnamauriņu laksti	0,45— 0,55
Herba Polygoni hydropip. — Sūreņu laksti	0,80— 0,90
Herba Polypodii — Saldo paparžu laksti	0,90— 1,00
Herba Pulmonariae — Parasto lakāču laksti	1,80— 2,00
Herba Pulsatillae — Salakpuķu laksti	0,90— 1,00
Herba Rutae — Rūtu lapas	1,80— 1,90
Herba Saxifragae — Cūkpiparu laksti	1,30— 1,40
Herba Scrophulariae — Cūknātru laksti	1,30— 1,40
Herba Serpylli — Vecvīru bārdiņu laksti, māras sils	0,90— 1,00
Herba Spiraeae ulmar. — Vīgriežu laksti	0,60— 0,70
Herba Tanaceti — Bišķrēsliņu laksti	0,50— 0,60
Herba Thymi (vulg.) — Timiana laksti	1,70— 1,80
Herba Urticae — Nātru laksti	0,30— 0,35
Herba Verbenae — Aptiekas verbēnu laksti	1,40— 1,50
Herba Veronicae — Veronikas laksti	1,50— 1,60
Herba Violae tricolor. — Atraitnīšu laksti	1,00— 1,20
Herba Virgaureae — Parasto zeltgalvīšu laksti	0,45— 0,55
Lichen Islandicus — Islandes sūnas	0,50— 0,60
Lycopodium — Staipekļu sporas	7,50— 8,00
Radix Althaeae — Kokrožu, alteju saknes, mizotas	2,25— 2,35
Radix Angelicae — Zirdzeņu, ličstobru saknes	1,80— 2,00
Radix Artemisiae — Parasto vībotņu saknes	0,60— 0,70
Radix Bardanae — Līpdadžu saknes	1,00— 1,10
Radix Bistortae — Zalšu sūreņu saknes	1,10— 1,20
Radix Consolidae — Tauksakņu saknes	1,50— 1,70
Radix Enulae — Alantu saknes	1,90— 2,00
Radix Levistici — Lupstāju saknes	1,20— 1,40
Radix Ononidis — Blakteņu, vēršābolīņu saknes	1,50— 1,60
Radix Pimpinellae — Noragu saknes	2,50— 2,60
Radix Polygalae amarae — Ziepenīšu saknes	4,00— 4,50
Radix Sambuci nigr. — Plūšu saknes	0,80— 1,00
Radix Saponariae — Ziepeņu saknes (dārza)	2,00— 2,30
Radix Scrophulariae — Cūknātru saknes	1,10— 1,20
Radix Taraxaci — Cūkpieņu saknes	0,90— 1,10
Radix Valerianae — Baldriānu saknes, nesukātas	1,00— 1,20
Radix Valerianae — Baldriāna saknes sukātas	1,40— 1,50
Radix Veratri alb. — Veratru saknes	2,00— 2,20
Rhizoma Calami — Kalmju apakšzemes stumbri	0,40— 0,50
Rhizoma Filicis maris — Cērmjpaparžu apakšzemes stumbri	0,90— 1,00
Rhizoma Graminis — Vārpatu apakšzemes stumbri	0,80— 1,00
Rhizoma Calami mundat. — Kalmju apakšzemes stumbri, mizoti	0,80— 0,90
Rhizoma Polypodii — Saldo paparžu apakšzemes stumbri	2,00— 2,20
Rhizoma Rhei — Aptiekas rabarberu apakšzemes stumbri	4,00— 4,50
Rhizoma Tormentillae — Retēju apakšzemes stumbri	0,90— 1,00
Secale Cornutum — Melnie rudzu graudi	11,00—12.00
Semen Foenugraeci — Govjķimeņu sēklas	1,00— 1,20
Semen Papaveris — Magoņu sēklas	0,80— 0,95
Semen Sinapis alb. — Sinepes baltās	0,50— 0,65
Semen Sinapis nigr. (Brassica Juncea) — Sinepes melnās	0,75— 0,85
Semen Sinapis nigr. (Brassica nigr.) — Sinepes melnās	0,85— 0,95
Semen Stramonii — Velnābolu sēklas	0,30— 0,35
Spongia fluviatilis — Saldūdens sūkļi, miroņu pirksti	5,00— 5,50
Stipites Dulcamarae — Bebrkārkliņu kātiņi	0,70— 0,80
Tubera Aconiti — Kurpīšu gumi	1,50— 1,80
Tubera Salep — Dzegužpuķu gumi	10,00—11,00
Viscum alb. — Āmuļi	1,80— 2,00

Tuvākus paskaidrojumus par katru atsevišķu drogu var atrast 19. Nr. mazpulku literātūrā „Veselošanās augi", kas par Ls 0,60 dabūjama LLK rakstu apgādā, Jelgavā, Viestura piemiņas pilī un Rīgā, Baznīcas ielā 4a.

LLK Mazpulku un jaunatnes audz. nod.

Jānītis un Līžuks atkusnī

ART. VILKS

Kad zvirbulēni peļķē peŗas,
Un suns uz upes pusi veŗas,
Tas nozīmē, ka drīz būs pali
Un vaļā pumpuriem sprāgs gali

Kur vakar sniega blāķi krājās,
Tur šodien zila jūŗa stājas
Pa viņu zēģēlē, lūk, Jancis,
Bet stūri vada vecais Krancis

Uz upi Jancis iet un rauga
Vai nav jau vaļā kāda sprauga.
Viņš neļauj ilgāk rūsēt āķim,
Grib noķert grundulēnu kaķim.

Lūk, bērni žāvē slapjās kājas,
Bet māte dusmojas un rājas;
„Tik tam, kam sajūk kalendars
Ir sveču dienā pavasars."

Ap bērzu vijas Janča kājas,
Lai putni nepaliek bez mājas.
Jo Līžuks apgalvo ikvienam —
Ka redzējusi strazdus skrienam.

Bet otrā dienā Jancis raugas —
Nav vairs ne vēsts no ledus sprauga.
Pie makšķeres, Tu, mīļais Dievs! —
Ir ledus gabals pieķēries!

Latvijas meži

Vienu ceturto daļu no Latvijas zemes aizņem meži

no mežiem 80% pieder valstij

Kāds ir mūsu mežu sastāvs

Meži dod 38% no visiem valsts ieņēmumiem

Saturs:

	Lpp.
Radait un meklējiet iespējas. A. Roga. . .	49
Pa brīvas un patstāvīgas valsts attīstības ceļiem	51
Upes un ezeri A. Lūks.	53
Atgriešanās. J. Rudzītis	56
Jaunais Fu. E. Foreman - Levis.	62
Kārtība un izturēšanās	64
Tālos ciemos. A. Treicis	66
Gatavojaties pieccīņām. H. Kalmiņš	70
Necirptie dzīvžogi aizvieto puķes. A. Kalniņa	75
Aizsaules ceļos.	77
Lielāku vērību latviskiem rokdarbiem. J. Adamsons	78
Sacensībās gatavojamie ēdieni. J. Zaula. .	81
Mans lauciņš. H. Āboliņš	84
Cukurbiešu audzēšana mazpulkos. J. Bulats.	85
Darbs ar virvēm un auklām. E. Hūns. . .	86
Pašu darbs	88
Mazpulku dzīve	90
Paziņojumi	92
Humors	95

Izdev.: **Latvijas Lauksaimniecības kamera.** Atbildīgais redaktors: **RUDOLFS DZĒRVE.**

A./S. „ROTA" Jelg. nod. Jelgavā, Poruka iela 5, tālr. 519. 674 Šis numurs iespiests 32.000 eks.

Ražas celšanas gadā bez slāpekļa nevar iztikt!

Dodiet **slāpekli** ar

Kaļķa salpetri IG

vai

Kaļķa amonija salpetri;

kur nepieciešams **pilnmēslojums,** lietojiet

Nitrofoska IG

Aug. Kurau

Drāšu audumu, pinumu un caurumotu skārdu fabrika

Rīgā, Tērbatas ielā 78, tālr. 27629

NOLIKTAVA:

Tērbatas ielā 24, tālr. 27629

Pastāvīgi lielā izvēlē

dāmu, kungu un bērnu apavi, kā arī speciāli aizsardzēm piemērotas krāsas kurpes

Apavu nams „ALMA"

Rīgā, Kr. Barona ielā 15

Jura Irbes metalla pogu fabrika

Rigā, Cēsu ielā Nr. 33, tālrunis 91325.

Izgatavo:

Dažādu šķiru metalla pogas formas un civil-apģērbiem. Nozīmes un medaļus.

Veļas pogas „Vaiņags" un „Valida". Diegu pogas „Austra". Matadatas un citus smalkus metalla izstrādājumus.

A. KAULIŅA bērnu drēbju tirgotava

Rīgā, Gaiziņa ielā Nr. 4, pie Centrāltirgus. Tālrunis 29722.
Privātdzīvoklis Lāčplēša ielā 70, dz. 1. Tālr. 21541. Pasta tekošs rēķins 11214.

Piedāvā lielā izvēlē visādus meiteņu un puisēnu apģērbus

Jaunos vidusskolu, tautas, franču liceja tērpus u. c.

Laipna apkalpošana. Glīts darbs. Skolām un palīdzības sabiedrībām vislemākās cenas.

Jelgavas Audums

Kr. Strazds

Tekstilfabrika un tirgotava
Jelgavā, Katoļu ielā Nr. 30

Piedāvā:

Dāmām un meitenēm: kleitu un mēteļu drānas.
Kungiem: uzvalku, mēteļu, puskažociņu un skolēnu drānas.

Pie veikala noliktavas pirmklasīga drēbniecība

Celsim ĶEGUMU
pašu zemes līdzekļiem!

Ķeguma spēka stacijas būves finansēšanai valsts izlaiž 5% kreditzīmes

par Ls 34.000.000,—

Parakstīšanās sākums — 15. februārī 1938. gadā.

Parakstīšanos slēgs tūliņ pēc paredzētās summas sazīmēšanas, bet ne vēlāk kā 1. martā 1938. g.

Parakstīšanās vietas

Latvijas banka un tās nodaļas,
Pasta krājkase un tās nodaļas,
Bankas un savstarpējās kreditbiedrības,
Latvijas bankas pilnvarotās krāj-aizdevu sabiedrības.

Kreditzīmes izlaiž šādās vērtībās	Kreditzīmju izlaišanas termiņi	Ķreditzīmju samaksas termiņi
Ls 25,—	Ser. A — 1938. g. 1. martā	Ser. A — 1942. g. 1. jūlijā
„ 100,—	„ B — 1938. g. 1. jūlijā	„ B — 1942. g. 1. jūlijā
„ 1.000,—	„ C — 1939. g. 2. janvārī	„ C — 1943. g. 2. janvārī
„ 10.000,—	„ D — 1939. g. 1. jūlijā	„ D — 1943. g. 1. jūlijā
„ 100.000,—		

Parakstīšanos pieņem uz ikkatru seriju un kreditzīmes vērtību.

Pieteiktā summa nomaksājama un kreditzīmes saņemamas attiecīgo sēriju apgrozībā izlaišanas termiņos. Ja parakstīšanos izdara Latvijas bankā, Pasta krājkasē vai šo iestāžu nodaļās — A serijas kreditzīmes var saņemt pēc vērtības samaksas arī pie parakstīšanās.

Kreditzīmes nes 5% augļu gadā.

Kreditzīmes kotēs Rīgas biržā.

Kreditzīmes atbrīvotas no zīmognodevas un nodokļa no naudas kapitālu ienākumiem.

Kreditzīmes nominālvērtībā pieņem kā nodrošinājumu visos valsts darbos un piegādēs.